

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 19.3.2025
COM(2025) 122 final

2025/0122 (NLE)

Predlog

UREDBA SVETA

**o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitevijo evropske
obrambne industrije**

(Besedilo velja za EGP)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Ruska vojaška agresija proti Ukrajini je znamenje dramatične vrnitve teritorialnih konfliktov in zelo intenzivnega vojskovanja na evropskih tleh. Zaradi te strukturne spremembe v evropski varnosti in obrambi ter evropski geopolitiki so bile države članice primorane ponovno razmisliti o svojih obrambnih načrtih in zmogljivostih.

Voditelji držav ali vlad EU so se 10. in 11. marca 2022 na srečanju v Versaillesu zavezali, da bodo zaradi ruske vojaške agresije proti Ukrajini poskrbeli za krepitev evropskih obrambnih zmogljivosti. Ti cilji so bili ponovljeni v strateškem kompasu za varnost in obrambo. Unija je za soočanje s takojšnjimi posledicami ruske vojne agresije proti Ukrajini sprejela dva instrumenta za izredne razmere, in sicer uredbo o vzpostavitvi instrumenta za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA)¹ in uredbo o podpori proizvodnji streliva (ASAP)². Glede na nadaljevanje ruske vojne agresije sta Komisija in visoki predstavnik 5. marca 2023 predstavila tudi strategijo za evropsko obrambno industrijo (EDIS)³, v kateri je bilo izpostavljeno, da države članice še vedno kupujejo večinoma same in iz tujine. To ugotovitev potrjuje poročilo profesorja Maria Draghija o prihodnosti evropske konkurenčnosti⁴. V EDIS je bilo zato poudarjeno, da morajo države članice vlagati več, bolje, skupaj in evropsko, da bi obrnile negativne trende, ki vplivajo na evropsko obrambno tehnološko-industrijsko bazo (EDTIB), in učinkovito okrepile pripravljenost obrambne industrije EU.

Istega dne je Komisija predložila tudi predlog programa za evropsko obrambno industrijo (EDIP), s katerim bi začeli izvajati EDIS in obravnavali strukturne posledice novih varnostnih razmer v Evropi.

Vendar so se te varnostne razmere od začetka leta 2025 izrazito in brutalno poslabšale. EU in njene države članice se zdaj soočajo z vse večjo rusko agresijo proti Ukrajini in vse večjo varnostno grožnjo iz Rusije. Zdaj je jasno, da se bo ta grožnja nadaljevala tudi v bližnji prihodnosti, saj je Rusija svoje gospodarstvo prilagodila času vojne, kar ji je omogočilo hitro povečanje vojaških zmogljivosti in obnovitev zalog. Evropski svet je zato v sklepih z dne 6. marca 2025 poudaril, da so „[v]ojna agresija Rusije proti Ukrajini ter njene posledice za evropsko in globalno varnost [...] v spreminjajočem se okolju za Evropsko unijo eksistencialni izziv“.

Hkrati so Združene države Amerike, ki so bile tradicionalno naše močne zaveznice, jasno izrazile svoje prepričanje, da so preveč usmerjene v Evropo in da morajo znova vzpostaviti ravnovesje z zmanjšanjem svoje zgodovinske vloge glavnega poroka varnosti.

¹ [Uredba \(EU\) 2023/2418 – SL – EUR-Lex.](#)

² [Uredba \(EU\) 2023/1525 – SL – EUR-Lex.](#)

³ Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Nova strategija za evropsko obrambno industrijo: doseganje pripravljenosti EU z odzivno in odporno evropsko obrambno industrijo.

⁴ The future of European competitiveness, poročilo Maria Draghija, september 2024.

Kljub nedavni povečani porabi držav članic za naložbe v obrambo so sedanje ravni naložb še vedno nezadostne, da bi nadomestile prenizke naložbe v preteklosti in hitro zadovoljile ogromne potrebe po obrambnih proizvodih ter s tem samostojno odvrnile vse večjo grožnjo Rusije.

Glede na neprimerljivo in hitro poslabšanje varnostnega okolja ter grožnjo, ki jo to okolje predstavlja za državljane in gospodarstvo EU, morajo Unija in njene države članice nemudoma in močno okrepiti prizadevanja za naložbe v svoje industrijske zmogljivosti, da bi zagotovile bolj samostojno obrambo. V zvezi s tem je Komisija 6. marca 2025 Evropskemu svetu predstavila petstebni načrt za ponovno oborožitev Evrope ReArm Europe. Njegov cilj je obravnavati nujnost razmer s sprostitvijo do 800 milijard EUR.

Ta predlog uredbe je eden od stebrov navedenega načrta, katerega cilj je mobilizirati proračun Unije za podporo in pospešitev nacionalnih naložb prek novega finančnega instrumenta EU, tj. uredbe o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije.

Drugi steber je z uporabo nacionalne odstopne klavzule Pakta za stabilnost in rast podpreti javne naložbe in odhodke držav članic na področju obrambe.

Vmesni pregled kohezijske politike kot tretji steber bo državam članicam zagotovil dodatne možnosti in spodbude za povečanje financiranja obrambnega sektorja v programih kohezijske politike.

Cilj četrtega in petega stebra pa je mobilizirati zasebni kapital s pospeševanjem unije prihrankov in naložb ter prek Evropske investicijske banke.

Evropski svet je ta načrt soglasno pozdravil.

Poleg tega sta Komisija in visoki predstavnik skupaj s tem osnutkom uredbe predstavila belo knjigo o prihodnosti evropske obrambe. Ta bela knjiga zagotavlja okvir za načrt ReArm Europe, ki utemeljuje potrebo po enkratnem povečanju evropskih naložb v obrambo. V njej so določeni potrebni ukrepi za obnovo evropske obrambe, podporo Ukrajini, odpravo pomanjkljivosti v kritičnih zmogljivostih ter vzpostavitev močne in konkurenčne obrambne industrijske baze.

Obseg in hitrost povečanja odhodkov za zmogljivosti obrambne industrije, ki so potrebni od držav članic in podprti z načrtom ReArm Europe, bosta v bližnji prihodnosti verjetno močno vplivala na nacionalne javne finance v času, ko so proračuni več držav članic še vedno obremenjeni.

Zato je instrument SAFE, ki ga je Evropska komisija predlagala Svetu, začasen instrument za izredne razmere, ki omogoča finančno pomoč Unije državam članicam v obliki posojil, da bi zaradi izrednih razmer lahko izvedle nujne in velike javne naložbe v EDTIB. Cilj navedenega instrumenta je spodbujati skupna javna naročila in s tem državam članicam omogočiti, da napredujejo v smeri večje učinkovitosti trga v obrambnem sektorju.

Z instrumentom se bo državam članicam zagotovilo do 150 milijard EUR posojil za naložbe v obrambo, kar bo omogočilo nabavo obrambnih zmogljivosti na prednostnih področjih, ki jih je opredelil Evropski svet. Poleg večje prepoznavnosti obrambne industrije Unije bo omogočil tudi hitro povečanje njene proizvodne zmogljivosti, izboljšal pravočasno razpoložljivost obrambnih proizvodov ter pospešil razvoj novih obrambnih proizvodov ali nadgradnjo

obstoječih. Prednostna področja so zračna in raketna obramba, artilerijski sistemi, izstrelki in strelivo, droni in protidronski sistemi, strateški spodbujevalci in zaščita kritične infrastrukture, tudi v zvezi z vesoljem, kibernetiko, umetno inteligenco in elektronskim bojevanjem ter vojaško mobilnostjo.

Ta pristop skupnih javnih naročil bo koristil državam članicam, saj bodo lahko zmanjšale svoje stroške, povečale učinkovitost obrambnih izdatkov in znatno povečale interoperabilnost svojih oboroženih sil.

Ena od ključnih dodatnih koristi te pobude je, da bo državam članicam omogočila takojšnje zagotavljanje vojaške opreme Ukrajini, kar naj bi jim pomagalo močno povečati podporo vojnim prizadevanjem te države. Instrument SAFE bo državam članicam omogočil, da odločno in skupaj izvedejo znatne naložbe, potrebne za obravnavanje sedanjega varnostnega okolja, in jih spodbudil k sodelovanju. S spodbujanjem in nadaljnjim razvojem EDTIB bo zagotovil njeno dolgoročno konkurenčnost.

Dostopen bi moral biti vsem državam članicam, ki želijo znatno povečati svoje obrambne naložbe v EDTIB in si prizadevajo to storiti s skupnimi prizadevanji. Njegova vzpostavitev je dodaten konkreten izraz solidarnosti Unije, pri čemer se države članice strinjajo, da si bodo prek Unije medsebojno pomagale z zagotavljanjem dodatnih finančnih sredstev v obliki posojil.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Podpora v okviru instrumenta SAFE bo skladna z obstoječimi skupnimi pobudami EU na področju politike obrambne industrije in jih bo dopolnjevala.

Dopolnjevala bo glavni program EU na tem področju politike, tj. Evropski obrambni sklad. Instrument SAFE bo temeljil tudi na izkušnjah, pridobljenih v okviru drugih programov EU, kot sta EDIRPA ali ASAP. Instrument SAFE je v celoti skladen s cilji EDIS za povečanje pripravljenosti obrambne industrije EU in bi moral prispevati k doseganju prej navedenih ciljev. Dopolniti bi ga bilo treba tudi z EDIP, ko ga bosta sozakonodajalca sprejela s potrebno prednostjo.

EDIP bi zlasti zagotovil okvire prostovoljnega sodelovanja, kot sta struktura za evropske oborožitvene programe (SEAP) in evropski obrambni projekt skupnega interesa, ki lahko olajšajo in omogočijo skupna prizadevanja držav članic v okviru instrumenta SAFE. Instrument SAFE je del širšega načrta ReArm Europe, ki ga je predsednica Evropske komisije predstavila 4. marca 2025.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Instrument SAFE bo temeljil na izkušnjah z instrumentom SURE in mehanizmom za okrepanje in odpornost ter ponujal na posojilih temelječ mehanizem za podporo državam članicam pri izvajanju naložbenih načrtov v podporo obrambni industriji Unije. S pogojevanjem posojil EU s skupnimi javnimi naročili in izvajanjem teh načrtov bo spodbudil države članice k naložbam v obrambne proizvodne zmogljivosti, hkrati pa spodbujal usklajen evropski pristop k naložbam v obrambno industrijo.

Instrument SAFE bo ustvaril sinergije z obrambno politiko EU in izvajanjem strateškega kompasa za varnost in obrambo. Tako kot druge pobude politike obrambne industrije se bo izvajal ob doslednem upoštevanju načrta EU za razvoj zmogljivosti, v katerem so določene prednostne naloge na področju obrambnih zmogljivosti na ravni EU, ter usklajenega letnega

pregleda na področju obrambe EU (CARD), v katerem so med drugim ugotovljene nove možnosti za sodelovanje na področju obrambe.

Instrument SAFE bo dopolnjeval tudi pobude EU za podporo Ukrajini, kot so sklad za pomoč Ukrajini, instrument za Ukrajino, instrument za podporo Ukrajini in mehanizem sodelovanja pri posojilih za Ukrajino. Unija bo s 150 milijardami EUR, ki jih bo dala na voljo državam članicam za skupna javna naročila obrambnih proizvodov, okrepila njihovo sposobnost prenosa več obrambnih zmogljivosti v Ukrajino, zlasti s takojšnjo in nadaljnjo dobavo materiala iz svojih nacionalnih zalog.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pravna podlaga tega instrumenta je člen 122 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Brutalno poslabšanje varnostnih razmer v Uniji od začetka leta 2025 je nenaden in izjemen dogodek, ki ima lahko velik in potencialno moteč vpliv na dobavo obrambnih proizvodov, bistvenih za obrambne in varnostne interese Unije in njenih držav članic, in bo verjetno resno vplival na javne finance držav članic, zato so potrebni skupni odzivi v duhu solidarnosti. Svet bi se z instrumentom SAFE v duhu solidarnosti med državami članicami odločil, da državam članicam, ki ga želijo uporabiti, zagotovi mehanizem finančne pomoči, prilagojen reševanju neprimerljivih geopolitičnih razmer in s tem povezanih izzivov za javno varnost, ki upravičujejo posredovanje v skladu s členom 122 PDEU v obliki instrumenta za izredne razmere. Ta mehanizem bo državam članicam omogočil hitro aktiviranje javne porabe v korist EDTIB, da bi se čim prej ublažile resne težave pri dobavi obrambnih proizvodov, ki so posledica teh razmer.

Organizacija in upravljanje sheme posojil Svetu omogočata, da na predlog Komisije pod določenimi pogoji, kot so izjemne in neprimerljive varnostne razmere, začasno in priložnostno dodeli finančno pomoč Unije državi članici, ki je v težavah ali ji resno grozijo hude težave zaradi naravnih nesreč ali izjemnih okoliščin, nad katerimi nima nikakršnega nadzora. Ta pravna podlaga bi podpirala dajanje posojil v okviru instrumenta SAFE.

Člen 122 PDEU je ustrezna pravna podlaga za finančno pomoč pri odzivanju na krizne razmere ali izjemne dogodke in ni omejen na finančne krize ali krize finančne stabilnosti. Svet ima široko diskrecijsko pravico pri presoji, ali je treba uporabiti ta instrument v izrednih razmerah. V preteklosti je to določbo uporabil za zagotavljanje finančne pomoči državam članicam, ki so se soočale z nenadnim in izjemnim povečanjem javnofinančnih odhodkov, na primer med pandemijo COVID-19, in jim s tem pomagal ohraniti delovna mesta (instrument SURE)⁵. Podobno se lahko Svet v sedanjih izrednih varnostnih razmerah sklicuje na to določbo, da bi prek instrumenta SAFE zagotovil finančno pomoč državam članicam, ki morajo nujno in obsežno vlagati v obrambne proizvodne zmogljivosti EU prek skupnih javnih naročil, in tako okrepil njihove vojaške zmogljivosti.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Načrtovani ukrepi te pobude so popolnoma v skladu z načelom subsidiarnosti. Unija se sooča z izrednimi razmerami, ki bi lahko vplivale na vse njene države članice, zato je potrebna

⁵ Uredba Sveta (EU) 2020/672 z dne 19. maja 2020 o vzpostavitvi evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) po izbruhu COVID-19.

kombinacija ukrepov na ravni Unije in držav članic za hitro povečanje EDTIB ter s tem zagotavljanje zadostne in samostojne proizvodne zmogljivosti obrambnih proizvodov. Ta instrument na ravni Unije prispeva k nujni potrebi, da države članice obravnavajo povečane potrebe po javni porabi za proizvodnjo obrambne opreme iz držav članic in Ukrajine, ter dopolnjuje prizadevanja držav članic na nacionalni ravni. Upošteva dejstvo, da je EDTIB še vedno v veliki meri prilagojena času miru zaradi političnih in proračunskih odločitev držav članic v zadnjih desetletjih, da v drugačnih geopolitičnih razmerah mirovno dividendo namenijo drugim družbenim uporabam, in potrebo po tem, da se jim omogoči prilagoditev drastičnemu poslabšanju geopolitičnih razmer.

Poleg tega bo imel ukrep na ravni Unije dodatno vrednost za zagotovitev povečanja EDTIB, kar bo koristilo vsem državam članicam. Glede na to, da se morajo države članice nujno soočiti s trenutnimi varnostnimi grožnjami, in glede na prevladujoči trend, poudarjen v EDIS, obstaja za EU sistemsko tveganje, da bodo države članice znatno povečale svoje naložbe v obrambo na neusklajen način in predvsem v korist obrambnih proizvajalcev zunaj EU. Tak neusklajen pristop bi verjetno povzročil znatno neučinkovitost javne porabe, spiralno povečanje cen obrambne opreme in morebitno izrivanje držav članic z omejeno kupno močjo. Poleg tega bi tak neusklajen pristop še povečal razdrobljenost EDTIB, kar bi resno ogrozilo njeno dolgoročno konkurenčnost. Zato obstajajo prepričljive ekonomske in politične utemeljitve za spodbujanje sodelovanja in skupnih javnih naročil med državami članicami v skladu s cilji iz EDIS. V zvezi s tem je ukrepanje na ravni EU ključno za zagotovitev solidarnosti med državami članicami in njihovega dostopa do konkurenčne in učinkovite EDTIB.

Pričakuje se, da bo skupni učinek ogromne ravni naložb in takega združevanja povpraševanja znatno zmanjšanje razdrobljenosti EDTIB in veliko povečanje njenih proizvodnih zmogljivosti. Tak signal bo dejansko omogočil EDTIB, da sproži zadostno in sorazmerno povečanje. Trenutno ali v bližnji prihodnosti na ravni EU ne obstaja noben drug instrument z zadostno finančno močjo, ki bi industriji lahko poslal tak signal povpraševanja.

Poleg tega ukrep na ravni Unije omogoča uvedbo ciljno usmerjenih odstopanj od Direktive 2009/81/ES o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, da se ustvarijo pogoji za olajšanje in pospešitev skupnih javnih naročil za obrambo, ki vključujejo finančno pomoč v okviru tega instrumenta, s čimer se prispeva k reševanju izrednih razmer, ki upravičujejo uporabo tega instrumenta.

- **Sorazmernost**

Predlog upošteva načelo sorazmernosti. Ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev instrumenta.

Odstopanja od finančne uredbe, Direktive 2006/112/EGS in Direktive 2009/81/ES so strogo povezana z uporabo finančne pomoči, ki jo zagotavlja ta instrument, in bodo omejena na obdobje učinka tega instrumenta.

- **Izbira instrumenta**

Ta akt je v obliki uredbe, saj vzpostavlja nov poseben in začasen instrument, ki bi ga lahko uporabila katera koli država članica ter mora biti v celoti zavezujoč in se neposredno uporabljati v vseh državah članicah. Oblika uredbe je bila uporabljena za vse akte, ki vključujejo člen 122 PDEU.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Zaradi nujne čimprejšnje priprave predloga, da bi ga Svet lahko pravočasno sprejel, posvetovanja z zainteresiranimi stranmi ni bilo mogoče izvesti.

- **Posvetovanja z deležniki**

Zaradi nujne čimprejšnje priprave predloga, da bi ga Svet lahko pravočasno sprejel, posvetovanja z zainteresiranimi stranmi ni bilo mogoče izvesti.

- **Ocena učinka**

Zaradi nujnosti priprave predloga ocena učinka ni bila izvedena.

- **Temeljne pravice**

Pravice do življenja, svobode in varnosti so zapisane v členih 2 in 6 Listine o temeljnih pravicah. Javna varnost je tudi nujni razlog v javnem interesu.

Poleg tega krepitev zmogljivosti držav članic, da branijo celovitost svojega ozemlja in varnost državljanov EU, prispeva k varovanju njihovih najbolj temeljnih pravic.

Uredba zagotavlja pravo ravnovesje med zaščito teh temeljnih pravic in prevladujočim javnim ciljem javne varnosti ter drugimi temeljnimi pravicami, kot sta svoboda gospodarske pobude in svoboda sklepanja pogodb iz člena 16 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Uredba zlasti določa možnost bistvene spremembe obstoječega okvirnega sporazuma v skladu z Direktivo 2009/81/ES. Vendar je taka možnost pogojena s predhodnim soglasjem podjetja, s katerim je bil sklenjen zadevni okvirni sporazum.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Komisija bi morala imeti možnost najemanja posojil na finančnih trgih v skladu z diverzificirano strategijo financiranja.

Instrument SAFE bo imel obliko posojilne sheme v višini do 150 milijard EUR, ki bo podprta z jamstvom Unije v skladu s členom 2(3) uredbe o večletnem finančnem okviru, pri čemer se bo zagotovilo, da je pogojna obveznost Unije, ki izhaja iz instrumenta, združljiva s proračunskimi omejitvami Unije v skladu s členom 3(1) uredbe o večletnem finančnem okviru in Sklepom Sveta 2020/2053.

Ta uredba določa zaščitne ukrepe za zagotovitev finančne trdnosti sheme, in sicer:

- strog in konservativen pristop k finančnemu upravljanju,
- oblikovanje posojilnega portfelja, ki omejuje tveganje koncentracije, letno izpostavljenost in čezmerno izpostavljenost do posameznih držav članic, hkrati pa zagotavlja, da se državam članicam, ki najbolj potrebujejo pomoč, lahko zagotovijo zadostna sredstva, ter
- možnosti obnovitve dolga.

Glede na začasno naravo sheme financiranja instrumenta SAFE se zahtevki za zadnji obrok za posojila lahko oddajo do 31. decembra 2030.

5. DRUGI ELEMENTI

• **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Člen 1 predlagane uredbe Sveta določa vzpostavitev instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije. Ta instrument bi bil glede na pravno podlago priložnosten in začasen. V skladu s členom 223 finančne uredbe bi zagotovil finančno pomoč državam članicam, ki se soočajo s potrebo po izvedbi nujnih in velikih javnih naložb v podporo evropski obrambni industriji.

Člen 2 predlagane uredbe določa opredelitve pojmov, ki se uporabljajo za namene te uredbe, zlasti v zvezi z obrambnimi proizvodi in skupnimi javnimi naročili.

Člen 3 predlagane uredbe poudarja dopolnilno naravo instrumenta SAFE. Dopolnjevati bi moral prizadevanja držav članic na nacionalni ravni in jim omogočiti, da te naložbe usklajeno pospešijo.

Člen 4 predlagane uredbe določa pogoje za uporabo instrumenta. Države članice lahko zaprosijo za finančno pomoč, kadar načrtujejo dejavnosti, odhodke in ukrepe, ki se izvajajo prek skupnih javnih naročil, da bi podprle prilagoditev EDTIB strukturnim spremembam.

Člen 5 predlagane uredbe določa, da bo finančna pomoč v okviru predlaganega instrumenta SAFE v obliki posojil, odobrenih zadevni državi članici.

Člen 6 predlagane uredbe določa najvišji znesek finančne pomoči Unije, ki se lahko zagotovi v okviru instrumenta SAFE, in datum, do katerega lahko Komisija odobri zneske posojil na podlagi predložitve načrta. Ta znesek lahko znaša največ 150 milijard EUR.

Člen 7 predlagane uredbe določa vsebino in postopek predložitve naložbenega načrta za evropsko obrambno industrijo, ki ga bodo morale države članice, ki želijo prejeti finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE, predložiti Komisiji. Komisija bo uporabila tristopenjski postopek. Kot prvi korak bo Komisija objavila razpis za prijavo interesa, v katerem bo zainteresirane države članice pozvala, naj določijo cilj za zahtevano finančno pomoč ter okvirni najvišji in najnižji znesek posojila. Rok za prijavo interesa ne bi smel biti daljši od dveh mesecev od začetka veljavnosti uredbe. Kot drugi korak Komisija v dveh tednih po izteku roka za prijavo zainteresirane države članice uradno obvesti o okvirnih dodelitvah zneskov posojil, ki so na voljo vsaki državi članici. Kot tretji korak zainteresirane države članice predložijo svoje naložbene načrte za evropsko obrambno industrijo v šestih mesecih od začetka veljavnosti uredbe.

Naložbeni načrt za evropsko obrambno industrijo bo vključeval zlasti opis načrtovanih dejavnosti, odhodkov in ukrepov države članice, za katere potrebuje finančno pomoč, zlasti opis potreb po obrambnih proizvodih, povezanih z naložbenimi področji, opisanimi v sklepih Evropskega sveta z dne 6. marca 2025, ter ukrepov, ki jih ta država članica namerava izvesti, da bi izpolnila pogoje iz uredbe in obveznosti iz prava EU.

Člen 8 predlagane uredbe določa postopek za hitro odobritev finančne pomoči državam članicam. Komisija bi na zahtevo države članice, ki ji je priložen ustrezno utemeljen naložbeni načrt za evropsko obrambno industrijo, ocenila ta načrt, da bi preverila, ali izpolnjuje pogoje iz te uredbe. Elemente, kot so znesek, znesek morebitnega predhodnega financiranja in ocena naložbenega načrta za evropsko obrambno industrijo, bi bilo treba vključiti v izvedbeni sklep Komisije. Komisija v svojem izvedbenem sklepu ustrezno obrazloži svojo oceno, zlasti če se odloči, da državi članici ne bo odobrila finančne pomoči. V

tem členu so določeni tudi pogoji, pod katerimi lahko Komisija objavi nov razpis za prijavo interesa pred 31. decembrom 2026, če zneski ostanejo na voljo.

Členi 9 do 13 predlagane uredbe vsebujejo postopkovna pravila o izplačilu in izvajanju podpore v obliki posojil v okviru instrumenta SAFE. Natančneje, obravnavajo pravila o operativnih ureditvah, najemanju in dajanju posojil, predhodnem financiranju, pravila o plačilih in začasni ustavitvi posojil ter pravila skrbnega in varnega poslovanja, ki se uporabljajo za portfelj posojil v okviru instrumenta.

Člena 14 in 15 predlagane uredbe določata pravila o kontroli, revizijah in poročanju.

Člen 16 predlagane uredbe določa pogoje za upravičenost, ki jih mora država članica, ki prejema finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE, izpolnjevati pri izvajanju skupnih javnih naročil. Zadevajo zlasti pogoje za sodelovanje izvajalcev in podizvajalcev, vključenih v skupna javna naročila, podprta z instrumentom SAFE, ter posebne pogoje v zvezi s proizvodi, ki so predmet skupnih javnih naročil, podprtih z instrumentom SAFE.

Člen 17 predlagane uredbe določa pravila, v skladu s katerimi lahko izvajalci ali podizvajalci tretjih držav, ki niso države Efte v EGP, in Ukrajine sodelujejo pri skupnih javnih naročilih, podprtih z instrumentom SAFE. Določa postopen pristop, ki zagotavlja pravično ravnotežje glede morebitnih zavez tretjih držav do Unije, vključno z njihovimi finančnimi prispevki, in koristi zadevne tretje države, zlasti za njeno industrijo, ki sodeluje pri skupnih javnih naročilih prek izvajalcev ali podizvajalcev, vključenih v skupna javna naročila.

Člena 18 in 19 predlagane uredbe določata pravila za olajšanje in pospešitev postopkov skupnega javnega naročanja. Natančneje, vključujeta odstopanje od Direktive 2009/81/ES, da se omogoči bistvena sprememba obstoječih okvirnih sporazumov v korist države članice, ki prejema finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE, in pojasnilo, da se lahko skupno javno naročilo, ki vključuje vsaj eno državo članico, ki prejema finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE, odda po postopku s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o javnem naročilu.

Člen 20 predlagane uredbe določa začasno oprostitev plačila DDV za uvoz in dobavo obrambnih proizvodov, ki so predmet skupnih javnih naročil v okviru tega instrumenta.

Člen 21 predlagane uredbe določa pravila, ki se uporabljajo za tajne in občutljive podatke, ki bi lahko bili vključeni v izvajanje Uredbe.

Predlog

UREDBA SVETA

o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije

(Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 122 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Vojna agresija Rusije proti Ukrajini in njene posledice za evropsko in svetovno varnost pomenijo eksistencialni izziv za Evropsko unijo.
- (2) Evropski svet je v odgovor na ta izziv v sklepih z dne 6. marca 2025 ob sklicevanju na Izjavo iz Versaillesa z dne 11. marca 2022⁶ in strateški kompas za varnost in obrambo, sprejet 21. marca 2022⁷, poudaril, da mora Evropa postati bolj suverena, sprejeti večjo odgovornost za lastno obrambo ter biti bolje opremljena za samostojno ukrepanje in obvladovanje takojšnjih in prihodnjih izzivov in groženj. Na tem izrednem zasedanju Evropskega sveta so se vse države članice zavezale, da bodo okrepile svojo splošno obrambno pripravljenost, zmanjšale strateške odvisnosti, odpravile vrzeli v kritičnih zmogljivostih in ustrezno okrepile evropsko obrambno tehnološko-industrijsko bazo (EDTIB) po vsej Uniji, da bi lahko bolje dobavljala opremo v potrebnih količinah in po hitrejšem postopku.
- (3) Komisija in visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko sta 18. maja 2022 predložila Skupno sporočilo o analizi vrzeli pri naložbah v obrambo in nadaljnjih korakih⁸, v katerem je bilo poudarjeno, da v Uniji obstajajo vrzeli v financiranju, industriji in zmogljivostih na področju obrambe.
- (4) Evropski parlament in Svet sta 20. julija 2023 sprejela Uredbo (EU) 2023/1525⁹ o podpori proizvodnji streliva (v nadaljnjem besedilu: ASAP), katere cilj je nemudoma podpreti okrepitev proizvodnih zmogljivosti obrambne industrije Evropske unije, zavarovati dobavne verige, olajšati učinkovite postopke javnega naročanja, odpraviti pomanjkljivosti v proizvodnih zmogljivostih in spodbujati naložbe.

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/54783/20220311-versailles-declaration-sl.pdf>.

⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7371-2022-INIT/sl/pdf>.

⁸ Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o analizi vrzeli pri naložbah v obrambo in nadaljnjih korakih, JOIN(2022) 24 final, 18. maj 2022.

⁹ Uredba (EU) 2023/1525 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. julija 2023 o podpori proizvodnji streliva (ASAP) (UL L 185, 24.7.2023, str. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj>).

- (5) Evropski parlament in Svet sta 18. oktobra 2023 sprejela Uredbo (EU) 2023/2418 o vzpostavitvi instrumenta za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA)¹⁰, katere namen je podpreti sodelovanje med državami članicami v fazi javnega naročanja, da bi skupaj odpravile najnujnejše in najbolj kritične vrzeli, zlasti tiste, ki so nastale zaradi odziva na vojno agresijo Rusije proti Ukrajini.
- (6) Evropski svet je 14. in 15. decembra 2023 po preučitvi dela, opravljenega za izvajanje Izjave iz Versaillesa in strateškega kompasa za varnost in obrambo, v sklepih poudaril, da je treba več storiti za izpolnitev ciljev Unije glede povečanja obrambne pripravljenosti. Močna obrambna industrija velja za predpogoj za doseganje takšne pripravljenosti in obrambo Unije: evropska obrambna industrija mora postati odpornejša, inovativnejša in konkurenčnejša.
- (7) Evropska komisija je 5. marca 2024 sprejela predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za evropsko obrambno industrijo ter okvira ukrepov za zagotovitev pravočasne razpoložljivosti in dobave obrambnih proizvodov (EDIP), da bi izkoristila izkušnje, pridobljene v okviru EDIRPA in ASAP, ter njihova spoznanja uporabila pri dolgoročnejšem in strukturiranem vidiku.
- (8) Vendar so se varnostne razmere v Uniji od začetka leta 2025 močno poslabšale, kar je povezano ne le z vztrajno grožnjo Rusije in njenim okrepljenim preходом na vojno gospodarstvo in razvojem vojne v Ukrajini, temveč tudi z negotovostmi, ki izhajajo iz geopolitičnih razmer, zaradi katerih mora Unija znatno okrepiti svoja prizadevanja, da bi lahko samostojno zagotovila svojo obrambo. Zaradi tega nedavnega poslabšanja varnostnih razmer se je povečala stopnja ogroženosti Evropske unije, države članice pa morajo nujno zagotoviti obsežne javne odhodke za okrepitev EDTIB. Posledično se v duhu solidarnosti povečuje tudi potreba po pospešitvi razpoložljivosti podpore Unije tistim državam članicam, ki bi jim lahko zaradi pomanjkanja obsežnih javnih naložb grozile resne težave, ki bi lahko vplivale na njihov gospodarski položaj. Zaradi časa, ki je potreben za razvoj proizvodov in zagotovitev povečanja ustreznih zmogljivosti za industrijsko proizvodnjo, je nujno, da Unija začne podpirati te države članice čim prej, da bodo lahko zelo hitro oddajale naročila, ter poveča predvidljivost za sektor obrambne industrije in ga spodbudi k zelo kratkoročnim naložbam za krepitev proizvodnih zmogljivosti.
- (9) Obseg in hitrost povečanja odhodkov za zmogljivosti obrambne industrije, ki sta potrebna od držav članic, bosta verjetno močno vplivala na njihove javne finance v času, ko so proračuni več držav članic še vedno obremenjeni.
- (10) Te izjemne razmere, ki jih ne povzročajo države članice in niso pod njihovim nadzorom, upravičujejo, da Unija sprejme nujne ukrepe, da bi tistim državam članicam, ki želijo vlagati v sektor obrambne industrije, dala na voljo začasen instrument, ki bi jim zagotovil finančno pomoč v obliki instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (v nadaljnjem besedilu: instrument SAFE).
- (11) Instrument SAFE bi moral omogočiti nujne in obsežne javne naložbe v evropsko obrambno industrijo, da bi se hitro povečale njene proizvodne zmogljivosti, izboljšala pravočasna razpoložljivost obrambnih proizvodov ter pospešilo njeno prilagajanje

¹⁰ Uredba (EU) 2023/2418 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o vzpostavitvi instrumenta za okrepitev evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA) (UL L, 2023/2418, 26.10.2023).

strukturnim spremembam. Ker je ta uredba izjemen in začasen odziv na nujen in eksistencialni izziv, bi morala biti finančna pomoč, zagotovljena v skladu z njo, na voljo le za reševanje negativnih gospodarskih posledic poslabšanja varnostnih razmer in kritje takojšnjih potreb držav članic na področju javnih naročil, ki prispevajo k večji pripravljenosti EDTIB za proizvodnjo obrambnih proizvodov. Ta instrument bi moral biti del splošnih prizadevanj na nacionalni ravni in ravni Unije, da se več sredstev nameni naložbam v obrambno industrijo za izboljšanje kriznih razmer, ki so posledica trenutnih varnostnih groženj. Druga sredstva ukrepanja bi bilo treba vzporedno uporabljati na ravni Unije in nacionalni ravni, da bi spremljali ta prizadevanja, kot je aktiviranje obstoječe prožnosti v okviru Pakta za stabilnost in rast.

- (12) Države članice bi morale finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE izvajati na način, ki je skladen s prednostnimi nalogami na področju obrambnih zmogljivosti, o katerih so se države članice dogovorile v okviru skupne zunanje in varnostne politike (SZVP), sodelovanjem držav članic v okviru stalnega strukturnega sodelovanja, vzpostavljenega s Sklepom Sveta (SZVP) 2017/2315¹¹, pobudami in projekti Evropske obrambne agencije (EDA) ter civilno in vojaško pomočjo Unije Ukrajini. Države članice bi morale pri izvajanju te uredbe ustrezno upoštevati zadevne dejavnosti, ki jih izvajajo Organizacija Severnoatlantske pogodbe (NATO) in drugi partnerji, kadar take dejavnosti služijo varnostnim in obrambnim interesom Unije.
- (13) Države članice bi morale imeti možnost, da finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE uporabijo v sinergiji z drugimi obstoječimi in prihodnjimi programi Unije, zlasti za sofinanciranje posebnih ukrepov. Obenem bi lahko programi Unije, ki podpirajo sodelovanje na področju javnih naročil za obrambo ali so splošneje namenjeni podpori konkurenčnosti EDTIB, izrecno zagotovili dodatno podporo Unije za skupna javna naročila, ki prejmejo finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE, ali gospodarske subjekte, vključene v tako javno naročilo, da bi spodbudili ustrezno povečanje industrije in dodatno okrepili učinke instrumenta na EDTIB.
- (14) Da bi zmanjšali upravno breme za države članice, bi morala imeti Komisija možnost, da v okviru ustreznih programov, zlasti tistih, ki podpirajo sodelovanje na področju skupnih javnih naročil, preuči informacije, zagotovljene v okviru te uredbe, zlasti za namene poročanja o izvajanju finančne pomoči, da se poenostavijo pogoji za vložitev vloge za finančno podporo.
- (15) Pomanjkanje sodelovanja med državami članicami je privedlo do neučinkovitosti in številnih obrambnih sistemov iste vrste v Uniji, kar spodkopava cilj zaščite ozemlja Unije, ki je namen ustreznih nacionalnih naložb, povzroča pa tudi razdrobljenost in premajhen obseg delovanja pomembnih delov EDTIB. Da bi izboljšali te razmere, bi morale države članice upravičenke finančno pomoč, zagotovljeno na podlagi te uredbe, uporabiti za izvajanje skupnih javnih naročil. Upravičene dejavnosti, odhodki in ukrepi, ki se financirajo s skupnimi javnimi naročili za obrambo, bi se morali nanašati na naslednja prednostna področja, ki jih je opredelil Evropski svet, ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih med vojno v Ukrajini, v skladu z delom, ki je bilo že opravljeno v okviru EDA, in ob popolni skladnosti z Natom, tj. zračna in raketna obramba, artilerijski sistemi, vključno z zmogljivostmi za natančne globoke napade, rakete in strelivo, droni in protidronski sistemi, strateški spodbujevalci, tudi v zvezi z

¹¹ Sklep Sveta (SZVP) 2017/2315 z dne 11. decembra 2017 o vzpostavitvi stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO) in določitvi seznama vključenih držav članic (UL L 331, 14.12.2017, str. 57, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj>).

zaščito vesoljske in kritične infrastrukture, vojaško mobilnostjo, kibernetsko varnostjo, umetno inteligenco in elektronskim bojevanjem. Cilji teh skupnih javnih naročil bi morali biti pospešitev prilagajanja proizvodnih zmogljivosti obrambnih proizvodov strukturnim spremembam, spodbujanje sodelovanja v fazi javnega naročanja, podpora povečanju proizvodnih zmogljivosti ter razvoj in nakup s tem povezane infrastrukture, opreme in logističnih storitev.

- (16) Da bi glede na nedavni razvoj geopolitičnih razmer ter izjemno grožnjo za varnost Unije in držav članic hitro, učinkovito in avtonomno okrepili industrijsko bazo Unije ter s tem povečali učinkovitost in dodano vrednost finančne pomoči, dodeljene v okviru instrumenta SAFE, bi bilo treba v tej uredbi določiti pogoje za upravičenost do uporabe finančne pomoči s strani držav članic. Izvajalci in podizvajalci, vključeni v skupna javna naročila v okviru tega instrumenta, bi zato morali imeti sedež in izvršno upravo strukturo v Uniji, državah Efte, ki so del EGP (v nadaljnjem besedilu: države Efte v EGP), ali Ukrajini ter za namene skupnih javnih naročil uporabljati infrastrukturo, objekte, sredstva ali vire na ozemlju države članice, države Efte v EGP ali Ukrajine. Za zagotovitev, da izvajalci in podizvajalci, vključeni v skupna javna naročila, ne delujejo v nasprotju z varnostnimi in obrambnimi interesi Unije in njenih držav članic, jih ne bi smeli nadzorovati tretje države ali subjekti iz tretjih držav. V zvezi s tem bi bilo treba nadzor razumeti kot možnost neposrednega ali posrednega odločilnega vplivanja na pravni subjekt prek enega ali več vmesnih pravnih subjektov.
- (17) V nekaterih okoliščinah bi moralo biti mogoče odstopati od načela, da morajo pravni subjekti, vključeni v skupna javna naročila, uporabljati infrastrukturo, objekte, sredstva ali vire na ozemlju države članice, države Efte v EGP ali Ukrajine in ne smejo biti pod nadzorom tretjih držav ali subjektov iz tretjih držav. V tem okviru lahko sodeluje pravni subjekt s sedežem v Uniji, državi Efte v EGP ali Ukrajini, ki uporablja infrastrukturo, objekte, sredstva ali vire zunaj ozemlja države članice, države Efte v EGP ali Ukrajine in/ali je pod nadzorom tretje države ali subjekta iz tretje države, če so izpolnjeni strogi pogoji v zvezi z varnostnimi in obrambnimi interesi Unije in njenih držav članic, kot so določeni v okviru SZVP na podlagi naslova V Pogodbe o Evropski uniji (PEU).
- (18) Pravni subjekti s sedežem v Uniji, državah Efte v EGP ali Ukrajini, ki so pod nadzorom tretje države, ki ni niti Ukrajina niti država Efte v EGP (v nadaljnjem besedilu: druga tretja država), ali subjekta iz druge tretje države, kadar je to dovoljeno, bi morali biti upravičeni do sodelovanja v skupnih javnih naročilih, če so bili predmet pregleda v smislu Uredbe (EU) 2019/452 in po potrebi ustreznih blažilnih ukrepov ali če se Komisiji dajo na voljo jamstva, odobrena v skladu z nacionalnimi postopki države članice, države Efte v EGP ali Ukrajine, v kateri imajo sedež. Taka jamstva bi bilo treba izdati le, če so izpolnjeni strogi pogoji v zvezi z varnostnimi in obrambnimi interesi Unije in njenih držav članic, kot so določeni v okviru SZVP v skladu z naslovom V PEU.
- (19) Da bi zagotovili pravočasno razpoložljivost in dobavo obrambnih proizvodov iz EDTIB ter pospešili prilagajanje baze strukturnim spremembam in s tem okrepili učinkovitost dodeljene finančne pomoči, je pomembno določiti minimalne pogoje v zvezi z vrednostjo, ustvarjeno v Uniji. Zato bi morale pogodbe o skupnih javnih naročilih vsebovati zahtevo, da stroški komponent s poreklom iz Unije, držav Efte v EGP ali Ukrajine niso nižji od 65 % ocenjenih stroškov končnega proizvoda.
- (20) Za nekatere obrambne proizvode, katerih osnovne tehnologije v Uniji niso splošno dostopne in ki bi jih bilo v velikem obsegu morda težko nadomestiti, bi bilo treba

zahtevati dodatne pogoje, da bi oboroženim silam držav članic zagotovili svobodo v zvezi s temi proizvodi brez omejitev, ki jih uvedejo tretje države. Kadar za take proizvode veljajo omejitve, bi morali imeti izvajalci pravno možnost, da komponente, ki povzročajo omejitve, brez omejitev tretje države ali subjekta iz tretje države nadomestijo s komponentami s poreklom iz EU, za katere navedene omejitve ne veljajo, ter določijo opredelitev in razvoj zadevnega proizvoda.

- (21) Cilj pogojev za upravičenost do sredstev instrumenta je takoj povečati proizvodne zmogljivosti obrambne industrije Unije, hkrati pa omogočiti potrebno prožnost ob upoštevanju internacionalizacije dobavnih verig za zadevne proizvode in tehnologije. Poleg Ukrajine in držav Efte v EGP bi moral instrument SAFE državam pristopnicam, državam kandidatkam in potencialnim kandidatkam ter tretjim državam, s katerimi je Unija sklenila partnerstvo na področju varnosti in obrambe (nezavezujoči instrument), omogočiti sodelovanje pri skupnih javnih naročilih v okviru instrumenta SAFE. Dvostranski ali večstranski sporazumi med Unijo in eno ali več navedenimi državami bi morali omogočati tudi morebitno sodelovanje izvajalcev in podizvajalcev s sedežem v zadevnih državah pri skupnih javnih naročilih v okviru instrumenta SAFE v skladu s pogoji, ki se opredelijo v navedenih sporazumih.
- (22) Države članice, ki želijo pridobiti finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE, bi morale Komisiji predložiti zahtevek skupaj z naložbenim načrtom za evropsko obrambno industrijo. Za lažjo pripravo načrtov bi morale Komisija in države članice sodelovati v izmenjavah, da bi opredelile okvirne dodelitve zneskov posojil. Komisija bi morala oceniti vse zahtevke, ki jih predložijo države članice. Pri ocenjevanju nacionalnih načrtov bi po potrebi morala uporabiti strokovno znanje EDA ali Vojaškega štaba Evropske unije. Zneske posojil bi morala dodeliti zadevnim državam članicam z uporabo načel enake obravnave, solidarnosti, sorazmernosti in preglednosti, zlasti če vsota zaprošenih zneskov posojil presega skupni najvišji znesek finančne pomoči, ki je na voljo v okviru instrumenta SAFE. Posojila bi bilo treba dodeliti državam članicam, ki zanje zaprosijo v skladu z načeli enake obravnave, solidarnosti, sorazmernosti in preglednosti. V naložbenih načrtih za evropsko obrambno industrijo bi bilo treba opisati ukrepe za krepitev odpornosti evropskega sektorja obrambne industrije, zlasti z olajšanjem dostopa do obrambnega trga za mala in srednja podjetja (MSP), podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo in nove akterje na področju obrambe.
- (23) Za lažje izvajanje naložbenega načrta za evropsko obrambno industrijo bi morali Komisija in vsaka zadevna država članica skleniti operativno ureditev s podrobnostmi o izplačilu finančne pomoči, vključno z okvirnim časovnim razporedom izplačila, in podpisati sporazum o posojilu s podrobnimi pogoji podpore v obliki posojila v okviru instrumenta SAFE. Zagotoviti je treba 15-odstotno predhodno financiranje, da se omogoči hiter začetek izvajanja dejavnosti, odhodkov in ukrepov v okviru instrumenta SAFE.
- (24) Primerno je organizirati finančno pomoč v okviru diverzificirane strategije financiranja, ki je določena v členu 224 finančne uredbe (Uredba (EU, Euratom) 2024/2509) in tam določena kot enotna metoda financiranja, s čimer naj bi se povečale likvidnost obveznic Unije ter privlačnost in stroškovna učinkovitost izdaj Unije. Delež posojil, odobrenih trem državam članicam, ki predstavljajo največji delež odobrenih posojil, zaradi skrbnega in varnega poslovanja pri upravljanju posojilnega portfelja ne bi smel presegati 60 odstotkov najvišjega zneska finančne pomoči v okviru instrumenta.

- (25) Skupna javna naročila bi morala vključevati vsaj dve sodelujoči državi, ki sta državi članici, državi Efte v EGP ali Ukrajina, od katerih bi morala biti vsaj ena država članica, ki prejme podporo v obliki posojila v okviru instrumenta SAFE. Poleg tega bi bilo treba državam pristopnicam, drugim državam kandidatkam in potencialnim kandidatkam ter drugim tretjim državam, s katerimi je Unija sklenila partnerstvo na področju varnosti in obrambe (nezavezujoči instrument), omogočiti sodelovanje pri skupnih javnih naročilih, oddanih z državo članico, ki prejme finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE. Vključitev držav Efte v EGP in Ukrajine med države, ki lahko predstavljajo minimalno zahtevano število za skupna javna naročila, je utemeljena s tesnim partnerstvom teh držav z Unijo na področju obrambne proizvodnje in dejstvom, da se Ukrajina neposredno sooča z vojno agresijo Rusije. Države članice se tudi spodbuja, naj Ukrajino še naprej podpirajo z opremo, nabavljeno s finančno pomočjo iz instrumenta SAFE. Sodelovanje teh tretjih držav pri skupnih javnih naročilih, dodeljenih EDTIB ali obrambni in tehnološki industrijski bazi Ukrajine ali držav Efte v EGP, bi moralo povečati raven združevanja povpraševanja, ki je potrebna za povečanje industrijskih zmogljivosti, ter zagotoviti podporo za interoperabilnost sistemov in proizvodov, ki jih uporabljajo najtesnejši partnerji Unije na tem področju, hkrati pa državam članicam, ki sodelujejo v teh javnih naročilih, omogočiti, da dosežejo boljše cene.
- (26) Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta določa zakonodajni okvir za usklajevanje postopkov za oddajo javnih naročil na področju obrambe in varnosti ob upoštevanju varnostnih zahtev držav članic in obveznosti, ki izhajajo iz Pogodbe. Navedena direktiva določa posebna pravila za nujne primere, ki so posledica krize, npr. o krajših rokih za sprejemanje ponudb in možnosti uporabe postopka s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o naročilu. Da bi izboljšali učinkovitost instrumenta SAFE in v duhu solidarnosti obravnavali izredne razmere, ki izhajajo iz razvoja geopolitičnih razmer, je treba čim prej začeti izvajati obsežne naložbe v EDTIB.
- (27) V ta namen bi bilo treba olajšati oddajo naročil na podlagi skupnega naročanja, pri katerem sodeluje vsaj ena država članica, ki prejme finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE. Zato bi bilo treba za države članice, ki izvajajo skupna javna naročila z uporabo pomoči, zagotovljene v okviru instrumenta SAFE, šteti, da so v izrednih razmerah zaradi krize, kar upravičuje uporabo postopka s pogajanjem brez objave obvestila o naročilu, kot je določeno v Direktivi 2009/81/ES. Poleg tega je treba za zaščito varnostnih interesov držav članic, ki sodelujejo pri skupnih javnih naročilih ob podpori v okviru instrumenta SAFE, določiti tudi možnost, da je obstoječi okvirni sporazum ali pogodba odprt oz. odprta za naročnike iz držav članic, ki prvotno niso bili podpisniki tega sporazuma, čeprav taka možnost prvotno ni bila določena v tem sporazumu oz. pogodbi, pod pogojem, da se pridobi predhodno soglasje podjetja, ki je sklenilo okvirni sporazum.
- (28) Namen tega instrumenta je prispevati k prevladujočemu interesu javne varnosti, kar vključuje spremljanje finančnih prizadevanj držav članic, da bi zagotovili pravočasno razpoložljivost in dobavo obrambnih proizvodov z okrepitvijo EDTIB, s čimer bodo države članice pripravljene na kakršno koli agresijo. Cilj instrumenta je z uporabo pogojev za upravičenost podpreti konkurenčnost in industrijsko pripravljenost EDTIB, ki sta potrebni za izboljšanje zmogljivosti držav članic za učinkovito in avtonomno obrambo ozemlja Unije in njenih držav članic. Instrument ima tudi pomožni cilj, tj. z uporabo skupnih javnih naročil povečati raven interoperabilnosti obrambnih proizvodov. V duhu solidarnosti in za zagotovitev finančne vzdržnosti prizadevanj, ki so potrebna za reševanje resnih težav pri razpoložljivosti obrambnih proizvodov, je

primerno, da se poleg navedenih prizadevanj sprejmejo ukrepi, s katerimi bi se izognili vnaprejšnjemu financiranju davkov na te odhodke. Obrambne proizvode, pridobljene v okviru skupnih javnih naročil, ki vključujejo prispevek iz tega instrumenta, bi bilo zato treba oprostiti plačila davka na dodano vrednost (DDV) z uvedbočasne oprostitve plačila DDV na podlagi Direktive 2006/122/EGS. Ta oprostitve bi morala biti časovno omejena in se uporabljati le za čas trajanja pogodb, ki izhajajo iz skupnih javnih naročil v okviru instrumenta SAFE.

- (29) Unija ostaja v celoti zavezana mednarodni solidarnosti. Vsi ukrepi, ki se zdijo potrebni in se sprejmejo na podlagi te uredbe, vključno z ukrepi za preprečevanje ali odpravo kritičnega pomanjkanja, bi se morali izvajati ciljno usmerjeno, pregledno, sorazmerno, začasno in v skladu z obveznostmi Svetovne trgovinske organizacije.
- (30) Komisija in države članice bi morale imeti možnost sodelovanja v dejavnostih obveščanja, da bi zagotovile prepoznavnost financiranja Unije in, kadar je to primerno, da se podpora v okviru instrumenta SAFE sporoči in prizna z izjavo o financiranju.
- (31) Ta uredba ne posega v izključno pristojnost vsake države članice za ohranjanje njene nacionalne varnosti, kot je določeno v členu 4(2) PEU, in ne v pravico vsake države članice do zaščite njenih bistvenih varnostnih interesov v skladu s členom 346 PDEU.
- (32) Da bi omogočili čim prejšnji začetek izvajanja te uredbe, da bi dosegli njene cilje, bi morala začeti veljati čim prej –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

Ta uredba vzpostavlja instrument za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitvijo evropske obrambne industrije (v nadaljnjem besedilu: instrument SAFE), ki zagotavlja finančno pomoč državam članicam, kar jim omogoča izvajanje nujnih in obsežnih javnih naložb v podporo evropski obrambni industriji.

Ta uredba določa pogoje in postopke, v skladu s katerimi se finančna pomoč v okviru instrumenta SAFE zagotovi državam članicam in jo te izvajajo, ter pravila o poenostavljenih in pospešenih postopkih skupnega javnega naročanja za nakup obrambnih proizvodov in drugih proizvodov za obrambne namene, ki spadajo v naslednje kategorije:

- Prva kategorija: streliva in rakete; artilerijski sistemi; majhni droni (NATO razred 1) in z njimi povezani protidronski sistemi; zaščita kritične infrastrukture; kibernetika varnost in vojaška mobilnost.
- Druga kategorija: zračna in raketna obramba; droni, razen majhnih dronov (NATO razreda 2 in 3), in z njimi povezani protidronski sistemi; strateški spodbujevalci; zaščita vesoljskih sredstev; umetna inteligenca in elektronsko vojskovanje.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „obrambni proizvod“ pomeni blago, storitve in gradnje, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2009/81/ES, kot je določeno v členu 2 Direktive;

- (2) „drugi proizvodi za obrambne namene“ pomenijo katero koli blago, storitve in dela, razen tistih, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2009/81/ES, kot je določeno v členu 2 Direktive, ki so potrebni ali namenjeni za obrambne namene;
- (3) „skupna javna naročila“ pomenijo postopek javnega naročanja obrambnih proizvodov ali drugih proizvodov za obrambne namene in iz njega izhajajoče pogodbe, ki ga izvedeta vsaj ena država članica, ki prejema finančno pomoč v okviru tega instrumenta, in ena dodatna država članica ali ena članica Evropskega združenja za prosto trgovino, ki sta članici Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljnjem besedilu: države Efte v EGP) ali Ukrajina. Poleg tega lahko skupna javna naročila vključujejo pristopne države, države kandidatke in potencialne kandidatke ter druge tretje države, s katerimi je Unija sklenila partnerstvo na področju varnosti in obrambe (nezavezujoč instrument).

Člen 3

Dopolnilna narava instrumenta SAFE

Instrument SAFE dopolnjuje ukrepe, ki jih Unija in države članice sprejmejo za izvedbo nujnih in velikih javnih naložb v podporo evropski obrambni industriji.

Člen 4

Pogoji za uporabo instrumenta SAFE

1. Država članica lahko zaprosi za finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE (v nadaljnjem besedilu: finančna pomoč) za dejavnosti, odhodke in ukrepe v zvezi z obrambnimi proizvodi ali drugimi proizvodi za obrambne namene, ki se izvaja prek skupnih javnih naročil ob upoštevanju pravil o upravičenosti iz člena 16 in je namenjena zlasti:
 - (a) pospeševanju prilagajanja obrambne industrije strukturnim spremembam, tudi z vzpostavitvijo in povečanjem njenih proizvodnih zmogljivosti ter s tem povezanih podpornih dejavnosti;
 - (b) izboljšanju pravočasne razpoložljivosti obrambnih proizvodov, tudi s skrajšanjem časa dobave, rezervacijo proizvodnih mest ali ustvarjanjem zalog obrambnih proizvodov, vmesnih proizvodov ali surovin;
 - (c) zagotavljanju interoperabilnosti in zamenljivosti po vsej Uniji.
2. Država članica lahko uporabi finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE v sinergiji z drugimi programi Unije v skladu s pravili navedenih programov. Finančna pomoč v okviru instrumenta SAFE se lahko uporabi tudi za financiranje dejavnosti, ki so prejele prispevek Unije v okviru drugega programa Unije.
3. Z odstopanjem od odstavka 1 so lahko javna naročila, ki jih izvaja ena država članica, upravičena do podpore v okviru instrumenta SAFE 12 mesecev po začetku veljavnosti Uredbe. Kadar država članica tako naročilo vključi v načrt iz člena 7(2), dejavno sprejme vse potrebne ukrepe za razširitev ugodnosti zadevnega naročila na vsaj eno dodatno državo članico ali eno državo Efte v EGP ali Ukrajino, poleg katere koli zainteresirane pristopne države, države kandidatke, potencialne kandidatke ali druge tretje države, s katero je Unija sklenila partnerstvo na področju varnosti in obrambe. Pogoji za upravičenost iz člena 16(2) do (12) se uporabljajo smiselno.

Člen 5
Oblika finančne pomoči

Finančna pomoč je v obliki posojila, ki ga Unija odobri zadevni državi članici.

Člen 6
Najvišji znesek finančne pomoči

Najvišji znesek finančne pomoči v obliki posojil, zagotovljenih v okviru instrumenta SAFE, je 150 000 000 000 EUR.

Člen 7
Prošnja za finančno pomoč in naložbeni načrt za evropsko obrambno industrijo

1. V šestih mesecih od začetka veljavnosti te uredbe država članica, ki želi prejeti finančno pomoč, pošlje Komisiji prošnjo. Prošnji se priloži načrt (v nadaljnjem besedilu: naložbeni načrt za evropsko obrambno industrijo).
2. Naložbeni načrt za evropsko obrambno industrijo se ustrezno obrazloži in utemelji. Vključuje naslednje elemente:
 - (a) opis obrambnih proizvodov in drugih proizvodov za obrambne namene, povezanih z naslednjim:
 - (1) prva kategorija: streliva in rakete; artilerijski sistemi; majhni droni (NATO razred 1) in z njimi povezani protidronski sistemi; zaščita kritične infrastrukture; kibernetska varnost in vojaška mobilnost;
 - (2) druga kategorija: zračna in raketna obramba; droni, razen majhnih dronov (NATO razreda 2 in 3), in z njimi povezani protidronski sistemi; strateški spodbujevalci; zaščita vesoljskih sredstev; umetna inteligenca in elektronsko vojskovanje;
 - (b) opis načrtovanih dejavnosti, odhodkov in ukrepov v skladu s členom 4;
 - (c) kadar je ustrezno, opis predvidene vključenosti Ukrajine v načrtovane dejavnosti, odhodke in ukrepe ali predvidene dejavnosti v korist Ukrajine;
 - (d) opis načrtovanih ukrepov, namenjenih zagotavljanju skladnosti s členom 16 in pravili o javnem naročanju, vključno z opisom, kako je treba zagotoviti njihovo upoštevanje, ter
 - (e) vsi drugi ustrezni podatki.
3. Države članice po potrebi navedejo sinergije z naložbenimi načrti za evropsko obrambno industrijo drugih držav članic, in dejavnosti, ki se izvajajo na ravni Unije.
4. Države članice po potrebi vključijo opis dejavnosti za krepitev zanesljivosti oskrbe in odpornosti, zlasti z olajšanjem dostopa do obrambnega trga za MSP, podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo in nove akterje na področju obrambe.
5. Pri pripravi svojih naložbenih načrtov za evropsko obrambno industrijo lahko države članice od Komisije zahtevajo, naj organizira izmenjavo dobrih praks, da bi se državam članicam, ki so to zahtevale, omogočilo, da izkoristijo izkušnje drugih držav članic.
6. Države članice lahko Komisiji predložijo spremenjeno prošnjo za finančno pomoč skupaj s spremenjenim naložbenim načrtom za evropsko obrambno industrijo, kadar

je to ustrezno utemeljeno s spremembo načrtovanih odhodkov ali ukrepov in glede na razpoložljivost zneskov posojil.

Člen 8

Odločitev o prošnji za finančno pomoč

1. Komisija oceni naložbeni načrt za evropsko obrambno industrijo iz člena 7(1) in brez nepotrebnega odlašanja sprejme odločitev o navedeni prošnji.
2. Kadar Komisija ugotovi, da prošnja izpolnjuje pogoje iz te uredbe, zlasti iz člena 4, člena 7(2) in člena 16, da na voljo finančno pomoč z izvedbenim sklepom. Izvedbeni sklep Komisije zajema:
 - (a) oceno načrta iz člena 7(1), vključno z elementi načrta iz člena 7(2);
 - (b) znesek posojila in znesek podpore v obliki posojila, ki se izplača v obliki predhodnega financiranja v skladu s členom 11.
3. Komisija v vseh primerih zadevni državi članici sporoči svojo oceno prošnje in jo utemelji.
4. Komisija pri sprejemanju izvedbenega sklepa v skladu z odstavkom 2 upošteva obstoječe in pričakovane potrebe države članice prosilke po financiranju ter prošnje za finančno pomoč na podlagi te uredbe, ki so jih že predložile ali jih nameravajo predložiti druge države članice, ter pri tem spoštuje načela enake obravnave, solidarnosti, sorazmernosti in preglednosti.
5. Kadar po sprejetju izvedbenega sklepa iz odstavka 2 zneski ostanejo na voljo za finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE, lahko Komisija do 31. decembra 2026 objavi nov razpis za prijavo interesa. V takem primeru se smiselno uporablja postopek iz člena 7 in odstavkov 1 do 4.
6. Izvedbeni sklep na podlagi odstavka 2 se lahko sprejme do 30. junija 2027.

Člen 9

Najemanje in dajanje posojil

1. Za financiranje podpore v okviru instrumenta SAFE, ki je v obliki posojil, se na Komisijo prenese pooblastilo, da si v skladu s členom 224 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 na kapitalskih trgih ali od finančnih institucij v imenu Unije izposodi potrebna sredstva.
2. Najemanja in dajanja posojil v okviru instrumenta SAFE se izvajajo v eurih.

Člen 10

Sporazum o posojilu in operativne ureditve

1. Po sprejetju izvedbenega sklepa Komisije iz člena 8(2) Komisija z državo članico sklene sporazum o posojilu in operativne ureditve.
2. Sporazum o posojilu določa obdobje razpoložljivosti in podrobne pogoje podpore v okviru instrumenta SAFE v obliki posojil. Trajanje sporazuma o posojilu ne sme biti daljše od 45 let. Sporazum o posojilu poleg elementov iz člena 223(4) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 vsebuje tudi znesek predhodnega financiranja in pravila o obračunavanju predhodnega financiranja.

3. V operativnih ureditvah se določi razmerje med izvajanjem naložbenega načrta za evropsko obrambno industrijo in ustrezno finančno pomočjo, vključno z okvirnim časovnim razporedom izplačila obrokov posojila, po potrebi z letno zgornjo mejo. Poleg tega se v teh operativnih ureditvah določijo vrste dokumentarnih dokazil in pravil o nadzoru v zvezi z izpolnjevanjem posebnih pravil o upravičenosti, ki jih uporabljajo države članice v skladu s členom 16, ter podrobnih elementov iz člena 14.

Člen 11

Predhodno financiranje

1. Države članice lahko v okviru svojega naložbenega načrta za evropsko obrambno industrijo zaprosijo za plačilo predhodnega financiranja v višini do 15 odstotkov podpore v obliki posojila.
2. Izplačilo predhodnega financiranja je pogojeno z začetkom veljavnosti sporazuma o posojilu iz člena 10(2). Sporazum o posojilu lahko določa, da je plačilo predhodnega financiranja pogojeno s sklenitvijo operativnih ureditev iz člena 10(3).
3. Plačila se izvršijo glede na razpoložljivost finančnih sredstev. Predhodno financiranje se lahko izplača v eni ali več tranšah.

Člen 12

Pravila o plačilih obrokov in začasni ustavitvi posojil

1. Obdobje razpoložljivosti posojila, ki ustreza obdobju, v katerem se lahko odobrijo plačila zadevni državi članici na podlagi tega člena, traja do 31. decembra 2030. Plačila se izvršijo v obrokih glede na razpoložljivost finančnih sredstev. Obrok se lahko izplača v eni ali več tranšah.
2. Po predložitvi poročila o napredku iz člena 14(2) lahko zadevna država članica Komisiji predloži ustrezno utemeljeno prošnjo za plačilo. Države članice lahko take prošnje za plačilo Komisiji predložijo dvakrat na leto.
3. Komisija brez nepotrebnega odlašanja oceni popolnost, pravilnost in skladnost poročila o napredku iz člena 14(2). Kadar Komisija poda pozitivno oceno, brez nepotrebnega odlašanja sprejme sklep o odobritvi izplačila obroka posojila.
4. Kadar Komisija na podlagi ocene iz odstavka 3 ugotovi, da poročilo iz člena 14(2) ni zadovoljivo, se plačilo celotnega posojila ali njegovega dela začasno ustavi. Zadevna država članica lahko predloži svoje pripombe v enem mesecu po obvestilu o oceni Komisije.

Člen 13

Bonitetna pravila, ki se uporabljajo za portfelj posojil

Delež posojil, odobrenih trem državam članicam, ki predstavljajo največji delež odobrenih posojil, ne sme preseči 60 odstotkov najvišjega zneska iz člena 6(1).

Člen 14

Kontrola in revizija

1. Sporazum o posojilu vsebuje potrebne določbe o kontroli in revizijah, kot določa člen 223(4) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Kadar se predloži ustrezno utemeljena prošnja za plačilo v skladu s členom 12, država članica upravičenka Komisiji predloži tudi šestmesečno poročilo o napredku, ki ustrezno utemeljuje nastale in prihodnje odhodke ter druge potrebne elemente.

Člen 15 **Poročanje**

1. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži letno poročilo o uporabi finančne pomoči.
2. Po potrebi se poročilu priloži predlog o podaljšanju obdobja razpoložljivosti instrumenta SAFE.

Člen 16 **Pravila o upravičenosti za skupna javna naročila v podporo naložbam v obrambno industrijo in s strani obrambne industrije**

1. Skupna javna naročila so upravičena do podpore v okviru instrumenta SAFE le, če izpolnjujejo pogoje za upravičenost iz tega člena.
2. Postopki skupnega javnega naročanja in pogodbe za obrambne proizvode vključujejo zahteve glede sodelovanja za izvajalce in podizvajalce, vključene v skupna javna naročila, iz odstavkov 3 do 11 in odstavka 13, brez poseganja v pogoje, dogovorjene v sporazumih iz člena 17.
3. Izvajalci in podizvajalci, vključeni v skupna javna naročila, imajo sedež in svoje izvršne upravne strukture v Uniji, državi Efte v EGP ali Ukrajini. Niso pod nadzorom tretje države, ki ni Ukrajina ali država Efte v EGP, ali subjekta iz druge tretje države, ki nima sedeža v Uniji, Ukrajini ali državi Efte v EGP.
4. Z odstopanjem od odstavka 3 lahko pravni subjekt s sedežem v Uniji, ki je pod nadzorom druge tretje države ali subjekta iz druge tretje države, sodeluje pri skupnih javnih naročilih, če je bil predmet pregleda v smislu Uredbe (EU) 2019/452 Evropskega parlamenta in Sveta in po potrebi ustreznih blažilnih ukrepov ali če zagotavlja jamstva, ki jih je preverila država članica, v kateri ima sedež izvajalec ali podizvajalec, vključen v skupno javno naročilo. Ta jamstva dajejo zagotovila, da vključitev izvajalca ali podizvajalca v skupna javna naročila ni v nasprotju z varnostnimi in obrambnimi interesi Unije in držav članic, določenimi v okviru skupne zunanje in varnostne politike na podlagi naslova V PEU.
5. Jamstva iz odstavka 4 lahko temeljijo na standardizirani predlogi, ki jo zagotovi Komisija, in so del razpisnih zahtev, da se zagotovi usklajena uporaba po vsej Uniji. Jamstva zlasti utemeljujejo, da je za namene skupnih javnih naročil vzpostavljeno vse potrebno za zagotovitev, da:
 - (a) se nadzor nad izvajalcem ali podizvajalcem, vključenim v skupna javna naročila, ne izvaja tako, da bi zmanjševal ali omejeval njegovo zmožnost za izvedbo naročila in dosego rezultatov, ter
 - (b) je tretji državi ali subjektu iz tretje države onemogočen dostop do tajnih podatkov v zvezi s skupnimi javnimi naročili in da bodo zaposleni ali druge osebe, vključene v skupna javna naročila, imeli nacionalno dovoljenje za dostop do tajnih podatkov, ki ga izda država članica, v skladu z nacionalnimi zakoni in predpisi.

6. Javni naročnik, ki izvaja skupno javno naročanje, Komisiji predloži uradno obvestilo o ukrepih za zmanjšanje tveganj, ki se uporabljajo v smislu Uredbe (EU) 2019/452, ali jamstvih iz odstavka 4. Dodatne informacije o uporabljenih ukrepih za zmanjšanje tveganj ali jamstvih se na zahtevo dajo na voljo Komisiji.
7. Infrastruktura, objekti, sredstva in viri izvajalcev in podizvajalcev, vključenih v skupna javna naročila, ki se uporabljajo za namene skupnega javnega naročila, se nahajajo na ozemlju države članice, države Efta v EGP ali Ukrajine. Kadar izvajalci ali podizvajalci, vključeni v skupna javna naročila, nimajo takoj na voljo nadomestnih možnosti ali ustrezne infrastrukture, objektov, sredstev in virov na ozemlju države članice, države Efta v EGP ali Ukrajine, lahko izvajalci in podizvajalci, vključeni v skupna javna naročila, uporabljajo svojo infrastrukturo, objekte, sredstva in vire, ki so zunaj navedenih ozemelj, pod pogojem, da takšna uporaba ni v nasprotju z varnostnimi in obrambnimi interesi Unije in njenih držav članic.
8. Stroški komponent s poreklom iz Unije, držav Efta v EGP ali Ukrajine ne smejo biti nižji od 65 % predvidenih stroškov končnega proizvoda. Nobena komponenta ne sme izvirati iz druge tretje države, ki je v nasprotju z varnostnimi in obrambnimi interesi Unije ali njenih držav članic.
9. Za obrambne proizvode, povezane z drugo kategorijo iz točke (a)(2) člena 7(2), imajo izvajalci možnost, da brez omejitev, ki jih naložijo tretje države ali subjekti iz tretjih držav, odločajo o opredelitvi, prilagoditvi in razvoju zasnove naročenega obrambnega proizvoda, vključno s pravno pristojnostjo za nadomestitev ali razstavljanje sestavnih delov, ki so predmet omejitev, ki jih uvedejo tretje države ali subjekti iz tretjih držav.
10. V tem členu „podizvajalci, vključeni v skupna javna naročila“ pomeni vse pravne subjekte, ki zagotavljajo kritične vire z edinstvenimi lastnostmi, bistvenimi za delovanje proizvoda, in jim je dodeljeno vsaj 15 % vrednosti naročila.
11. Države članice zagotovijo, da postopki javnega naročanja in pogodbe za druge proizvode za obrambne namene, ki izhajajo iz skupnih javnih naročil, ki prejemajo podporo v okviru tega instrumenta, vključujejo ustrezne pogoje za upravičenost za zaščito varnostnih in obrambnih interesov Unije in držav članic.
12. Države članice v načrtu iz člena 7 podrobno navedejo pogoje za upravičenost v skladu z odstavki 3 do 11 in odstavkom 13, brez poseganja v pogoje, dogovorjene v sporazumih iz člena 17. Finančna pomoč je pogojena s predložitvijo poročila o napredku z informacijami, navedenimi v operativnih ureditvah iz člena 10.
13. Države članice lahko finančno pomoč, zagotovljeno v okviru instrumenta SAFE, uporabijo za financiranje svojega sodelovanja v postopkih javnega naročanja, ki se izvajajo v skladu s členom 168(2) ali (3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. V tem primeru lahko z odstopanjem od člena 168(2) in (3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 tudi tretje države, ki sodelujejo v skupnih javnih naročilih, sodelujejo v katerem koli mehanizmu javnega naročanja iz člena 168(2) in (3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in imajo od njega koristi.

Člen 17

Pogoji za sodelovanje drugih subjektov in proizvodov iz tretjih držav

1. Unija lahko sklene dvostranske ali večstranske sporazume s podobno mislečimi državami, in sicer z državami pristopnicami, državami kandidatkami, ki niso

Ukrajina, in potencialnimi kandidatkami, ter z drugimi tretjimi državami, s katerimi je Unija sklenila partnerstvo na področju varnosti in obrambe, da bi se pogoji za upravičenost iz člena 16 odprli za možnost izpolnjevanja merila lokacije, porekla ali kraja sedeža za navedene države in njihova ozemlja v skladu z odstavkoma 2 in 3, kadar te države sodelujejo pri skupnih javnih naročilih v okviru instrumenta SAFE.

2. Dvostranski ali večstranski sporazum iz odstavka 1 določa, kateri od pogojev za upravičenost iz člena 16 se lahko izpolnijo v zvezi z lokacijo, poreklom ali krajem sedeža v tretji državi ali tretjih državah, ki so podpisnice sporazuma, in na njihovih ozemljih ter pod katerimi pogoji. Zlasti in po potrebi določa:
 - (a) pogoje in načine sodelovanja izvajalcev in podizvajalcev s sedežem v tretji državi pri skupnih javnih naročilih v okviru instrumenta SAFE;
 - (b) pravila v zvezi z lokacijo infrastrukture, objektov, sredstev in virov izvajalcev ali podizvajalcev, vključenih v skupna javna naročila, ki se uporabljajo za proizvodnjo obrambnih proizvodov ali drugih proizvodov za obrambne namene, dobavljenih na podlagi pogodb, ki izhajajo iz skupnih javnih naročil v okviru instrumenta SAFE;
 - (c) pravila v zvezi s stroški komponent s poreklom iz tretje države;
 - (d) pravila v zvezi z omejitvami, ki jih uvedejo tretje države ali subjekti iz tretjih držav, v zvezi z opredelitvijo, prilagoditvijo in razvojem zasnove obrambnega proizvoda, nabavljenega s podporo instrumenta SAFE.
3. Dvostranski ali večstranski sporazum:
 - (a) zagotavlja pravično ravnovesje med prispevki in koristmi tretje države;
 - (b) določa pogoje za kakršen koli finančni prispevek, ki ga mora tretja država zagotoviti Uniji;
 - (c) določa vse druge ustrezne ukrepe, ki urejajo zanesljivost oskrbe z naročenim proizvodom;
 - (d) prispeva k boljši standardizaciji obrambnih sistemov in večji interoperabilnosti med zmogljivostmi držav članic in teh tretjih držav.
4. Prispevki iz točke (b) odstavka 3 so zunanji namenski prejemki v skladu s členom 21(5) finančne uredbe in se uporabijo za programe, ki podpirajo obrambno industrijo Unije, ukrajinsko obrambno industrijo in Ukrajino v skladu s pravili navedenih programov.

Člen 18

Sprememba okvirnih sporazumov ali pogodb

1. Kadar skupno javno naročilo podpira instrument SAFE, se pravila iz odstavkov 2 do 4 uporabljajo za obstoječi okvirni sporazum ali pogodbo, katerega oziroma katere predmet je nakup obrambnih proizvodov, ki ga v celoti ali delno financira vsaj ena od sodelujočih držav članic s posojilom, dodeljenim v okviru instrumenta SAFE, in ne vključuje pravil, ki urejajo možnost njegove/njene bistvene spremembe. Pri uporabi odstavkov 2 in 3 javni naročnik, ki je sklenil okvirni sporazum ali pogodbo, pridobi predhodno soglasje podjetja, s katerim je sklenil okvirni sporazum ali pogodbo.
2. Javni naročnik države članice lahko spremeni obstoječi okvirni sporazum ali pogodbo za obrambne proizvode, kadar je bil ta okvirni sporazum sklenjen s

podjetjem, ki izpolnjuje merila, enakovredna tistim iz člena 16(3) do (11), da se dodajo novi javni naročniki iz držav, ki sodelujejo pri skupnih javnih naročilih kot podpisniki navedenega okvirnega sporazuma ali pogodbe. Člen 29(2), prvi pododstavek, Direktive 2009/81/ES se ne uporablja za javne naročnike, ki prvotno niso podpisniki okvirnega sporazuma.

3. Z odstopanjem od člena 29(2), tretji pododstavek, Direktive 2009/81/ES lahko javni naročnik države članice bistveno spremeni količine, določene v okvirnem sporazumu ali pogodbi, katerih ocenjena vrednost presega vrednostne prage iz člena 8 Direktive 2009/81/ES, kadar je bil okvirni sporazum ali je bila pogodba sklenjen oziroma sklenjena s podjetjem, ki izpolnjuje merila, enakovredna tistim iz člena 16(3) do (11) te uredbe, in če je sprememba nujno potrebna za uporabo odstavka 2.
4. Za namene izračuna vrednosti iz odstavka 3 tega člena je posodobljena vrednost referenčna točka, če pogodba vključuje določbo o indeksaciji.
5. Javni naročnik, ki je spremenil okvirni sporazum ali pogodbo v primerih iz odstavka 2 ali 3, o tem objavi obvestilo v *Uradnem listu Evropske unije* v skladu s členom 32 Direktive 2009/81/ES.
6. V primerih iz odstavkov 2 in 3 se med javnimi naročniki, ki so podpisniki okvirnega sporazuma ali pogodbe, uporablja načelo enakih pravic in obveznosti, zlasti glede stroškov dodatnih naročenih količin.

Člen 19

Primeri, ki upravičujejo uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o javnem naročilu v okviru skupnega javnega naročila, podprtega z instrumentom SAFE

Za skupna javna naročila, ki vključujejo vsaj eno državo članico, ki prejema finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE, se šteje, da izpolnjujejo pogoj nujnosti zaradi krize za namene člena 28(1), točka (c), Direktive 2009/81/ES.

Člen 20

Začasna oprostitve plačila DDV za uvoz in dobavo obrambnih proizvodov

Za namene te uredbe so dobave obrambnih proizvodov ali drugih proizvodov za obrambne namene, ki se izvedejo na podlagi pogodb, ki izhajajo iz skupnih javnih naročil v okviru instrumenta SAFE, vključno z uvozom in dobavo znotraj Unije, začasno oproščene davka na dodano vrednost z odstopanjem od člena 2(1) Direktive 2006/112/ES.

Člen 21

Uporaba predpisov o tajnih podatkih in občutljivih podatkih

1. Komisija uporablja varen sistem izmenjave za lažjo izmenjavo tajnih podatkov in občutljivih podatkov med Komisijo ter državami članicami ter po potrebi z izvajalci ali drugimi končnimi prejemniki.
2. Komisija ima dostop do informacij, vključno s tajnimi podatki, ki so nujno potrebni za preverjanje pogojev za izplačilo plačil in izvajanje preverjanj, pregledov, revizij in preiskav, ter dostop do kontrol, revizij in poročil iz člena 14.

Člen 22

Informiranje, komuniciranje in obveščanje javnosti

1. Komisija in države članice lahko sodelujejo pri dejavnostih komuniciranja, da zagotovijo prepoznavnost Unije za finančno pomoč, predvideno v ustreznih evropskih načrtih za naložbe v obrambo, tudi prek skupnih komunikacijskih dejavnosti z zadevnimi nacionalnimi organi, pri čemer ustrezno upoštevajo varnostne zahteve. Komisija lahko po potrebi zagotovi, da se podpora v okviru tega instrumenta sporoči in potrdi z izjavo o financiranju.
2. Države članice, ki prejemajo finančno pomoč v okviru instrumenta SAFE, zagotovijo prepoznavnost finančne pomoči Unije, pri čemer ustrezno upoštevajo varnostne zahteve, po potrebi tudi tako, da prikažejo embleme Unije in ustrezno izjavo o financiranju, ki se glasi „s podporo Evropske unije – SAFE“, zlasti pri promoviranju skupnih javnih naročil in njihovih rezultatov, z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih ciljno usmerjenih informacij različnim ciljnim skupinam, vključno z mediji in javnostjo.
3. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi z Instrumentom, ukrepi, izvedeni na podlagi instrumenta, in doseženimi rezultati. Komisija o svojih ukrepih po potrebi obvesti predstavništva Evropskega parlamenta in jih vključi v navedene ukrepe.

Člen 23

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*

OCENA FINANČNIH POSLEDIC IN DIGITALNIH RAZSEŽNOSTI **ZAKONODAJNEGA PREDLOGA**

1.	OKVIR PREDLOGA/POBUDE.....	3
1.1	Naslov predloga/pobude.....	3
1.2	Zadevna področja	3
1.3	Cilji.....	3
1.3.1	Splošni cilji	3
1.3.2	Specifični cilji	3
1.3.3	Pričakovani rezultati in posledice	3
1.3.4	Kazalniki smotrnosti	3
1.4	Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša	4
1.5	Utemeljitev predloga/pobude	4
1.5.1	Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude	4
1.5.2	Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.....	4
1.5.3	Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti.....	4
1.5.4	Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti	5
1.5.5	Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev.....	5
1.6	Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic	6
1.7	Načrtovani načini izvrševanja proračuna	6
2.	UKREPI UPRAVLJANJA	8
2.1	Pravila o spremljanju in poročanju	8
2.2	Upravljavski in kontrolni sistemi	8
2.2.1	Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol.....	8
2.2.2	Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje.....	8
2.2.3	Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku).....	8
2.3	Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti.....	9
3.	OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE	10
3.1	Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice	10

3.2	Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve	12
3.2.1	Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje	12
3.2.1.1	Odobritve iz izglasovanega proračuna	12
3.2.1.2	Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov	17
3.2.2	Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje	22
3.2.3	Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve	24
3.2.3.1	Odobritve iz izglasovanega proračuna	24
3.2.3.2	Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov	24
3.2.3.3	Odobritve skupaj	24
3.2.4	Ocenjene potrebe po človeških virih.....	25
3.2.4.1	Financirano iz izglasovanega proračuna	25
3.2.4.2	Financirano iz zunanjih namenskih prejemkov.....	26
3.2.4.3	Potrebe po človeških virih skupaj	26
3.2.5	Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami	28
3.2.6	Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom.....	28
3.2.7	Udeležba tretjih oseb pri financiranju	28
3.3	Ocenjene posledice za prihodke	29
4.	DIGITALNE RAZSEŽNOSTI	29
4.1	Zahteve digitalnega pomena	30
4.2	Podatki	30
4.3	Digitalne rešitve	31
4.4	Ocena interoperabilnosti	31
4.5	Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju	32

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1 Naslov predloga/pobude

Predlog UREDBE SVETA o vzpostavitvi instrumenta za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) s krepitevijo evropske obrambne industrije

1.2 Zadevna področja

Obrambna industrija

1.3 Cilji

1.3.1 Splošni cilji

Ni relevantno.

Predlagana uredba je nujni ukrep, ki ga je Komisija predložila Svetu, da bi v duhu solidarnosti državam članicam zagotovila finančno pomoč Unije, s katero jim bi pomagala izvesti nujne in obsežne javne naložbe v podporo evropski obrambni industriji.

1.3.2 Specifični cilji

Specifični cilj št.

Ni relevantno

1.3.3 Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Cilj predlaganega instrumenta SAFE je določiti pravila, ki bodo Uniji omogočila zagotavljanje finančne pomoči državam članicam, ki se spopadajo z resnimi gospodarskimi motnjami zaradi neizvane in neupravičene vojne agresije Rusije proti Ukrajini oziroma ki jih te motnje resno ogrožajo.

Natančneje, instrument SAFE zagotavlja finančno pomoč za dejavnosti, odhodke in ukrepe v zvezi z obrambnimi proizvodi, ki se izvaja prek skupnih javnih naročil in je namenjena:

- (a) pospeševanju prilagajanja obrambne industrije strukturnim spremembam na sodelovalen način, tudi z vzpostavitvijo in povečanjem njenih proizvodnih zmogljivosti ter s tem povezanih podpornih dejavnosti;
- (b) izboljšanju pravočasne razpoložljivosti obrambnih proizvodov, tudi s skrajšanjem časa dobave, rezervacijo proizvodnih mest ali ustvarjanjem zalog obrambnih proizvodov, vmesnih proizvodov ali surovin;
- (c) zagotavljanju interoperabilnosti in zamenljivosti po vsej Evropi ter

določa pogoje in postopke za zagotavljanje in izvajanje finančne pomoči v okviru instrumenta s strani držav članic ter za poenostavitev in pospešitev postopkov skupnega javnega naročanja.

1.3.4 Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

1.4 Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

☒ Nov ukrep

☐ Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa¹²

☐ Podaljšanje obstoječega ukrepa

☐ Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.5 Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1 *Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude*

Predlagani instrument SAFE temelji na členu 122(1) in (2) PDEU.

V skladu s to pravno podlago:

– Unija lahko sprejme ustrezne ukrepe, da se v duhu solidarnosti med državami članicami odzove na posebne gospodarske razmere,

– se finančna pomoč Unije lahko odobri, kadar se država članica sooča s težavami zaradi izjemnih okoliščin, nad katerimi nima nadzora, oziroma ji takšne težave grozijo, vendar le pod določenimi pogoji.

Trenutno se države članice spopadajo z resnimi gospodarskimi motnjami zaradi neizvane in neupravičene vojne agresije Rusije proti Ukrajini, ki ima nanje velik negativen socialno-ekonomski vpliv.

1.5.2 *Dodana vrednost ukrepanja EU (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene tega oddelka je „dodana vrednost ukrepanja EU“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja EU in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.*

Cilj predloga je, da se močno prizadetim državam članicam v duhu solidarnosti ponudi finančna pomoč. S takšno finančno pomočjo se, tako kot s posojili, začasno podprejo povečani javni odhodki držav članic, da se jim pomaga pri izvajanju nujnih in obsežnih javnih naložb v podporo evropski obrambni industriji.

Instrument naj bi omogočil izvedbo nujnih in obsežnih naložb v evropsko obrambno industrijo s ciljem, da se hitro povečajo njene proizvodne zmogljivosti, izboljša pravočasna razpoložljivost obrambnih proizvodov ter pospeši prilagoditev strukturnim spremembam in industrijski razvoj novih obrambnih proizvodov ali posodobitev obstoječih, in tako podprl prizadevanja držav članic za hitro povečanje proizvodnih zmogljivosti evropske obrambne industrije in s tem izboljšanje dobave obrambnih proizvodov.

1.5.3 *Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti*

Ko se je Unija pred desetletjem soočila s hudo finančno krizo, je pravna podlaga člena 122 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) dokazala svojo dodano vrednost pri zagotovitvi hitre finančne pomoči Unije državam članicam, ki se soočajo s težavami, do katerih pride zaradi izjemnega dogodka, nad katerim nimajo nadzora. Unija je v skladu s to pravno podlago sprejela Uredbo Sveta (EU)

¹²

Po členu 58(2), točka (a) oz. (b), finančne uredbe.

št. 407/2010 z dne 11. maja 2010 o vzpostavitvi Evropskega mehanizma za finančno stabilizacijo. Ta instrument je zagotovil finančno pomoč Unije Portugalski in Irski ter premostitveno financiranje Grčiji na podlagi vzajemnih posojil. Ta pravna podlaga je bila uporabljena tudi za zagotavljanje finančne pomoči državam članicam, ki so se zaradi krize zaradi COVID-19 soočale z resnimi gospodarskimi motnjami, in sicer za financiranje skrajšanega delovnega časa ali podobnih ukrepov, namenjenih zaščiti zaposlenih in samozaposlenih ter s tem zmanjšanju obsega brezposelnosti (SURE).

Vendar pravna podlaga in tehnika nista omejeni le na finančno ali zdravstveno krizo, temveč na vse izjemne dogodke, nad katerimi države članice nimajo nadzora, zato bi se lahko uporabili tudi za ta posebni krizni primer v okviru trenutnih varnostnih razmer in njihovega vpliva na evropsko gospodarstvo.

1.5.4 *Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti*

Predlagani instrument SAFE dopolnjuje podporo Unije pobudam za Ukrajino, zlasti instrumentu za Ukrajino, in instrumentom za izredne razmere v podporo evropski obrambni industriji, sprejetim v odziv na rusko vojno agresijo proti Ukrajini, zlasti uredbi ASAP, uredbi EDIRPA in prihodnji uredbi EDIP.

1.5.5 *Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev*

Ni relevantno

1.6 Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

☒ Časovno omejeno:

- ☐ od [DD. MM.] 2025 do [31. 12.] 2030,
- ☐ finančne posledice med letoma LLLL in LLLL za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma LLLL in LLLL za odobritve plačil.

☐ Časovno neomejeno:

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7 Načrtovani načini izvrševanja proračuna¹³

☒ Neposredno upravljanje – Komisija:

- ☐ z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije
- ☐ prek izvajalskih agencij

☐ Deljeno upravljanje z državami članicami

☐ Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- ☐ tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo
- ☐ mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite)
- ☐ Evropski investicijski banki in Evropskemu investicijskemu skladu
- ☐ organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe
- ☐ subjektom javnega prava
- ☐ subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva
- ☐ subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščenici za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva
- ☐ organom ali osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov skupne zunanje in varnostne politike na podlagi naslova V Pogodbe o Evropski uniji ter opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu
- ☐ subjektom s sedežem v državi članici, za katere velja zasebno pravo države članice ali pravo Unije in ki so upravičeni, da se jih v skladu s pravili za posamezni sektor pooblasti za izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev, če so takšni subjekti pod nadzorom subjektov javnega prava ali subjektov zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, in imajo ustrezna finančna jamstva v obliki solidarne odgovornosti nadzornih teles ali enakovredna finančna jamstva, ki so lahko za vsak ukrep omejena na najvišji znesek podpore Unije

Komentarji

¹³ Pojasnila o načinih izvrševanja proračuna in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

Predlagana uredba temelji na členu 122 PDEU. Zato je lahko le začasne narave. Glede na to, da je treba hitro oddajati naročila pri evropski obrambni industriji in zagotoviti krepitev industrijskih zmogljivosti, bi bilo treba to uredbo omejiti na pet let.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1 Pravila o spremljanju in poročanju

Predlagana uredba vsebuje klavzulo o poročanju (člen 15). Komisija bi morala v enem letu po začetku veljavnosti te uredbe, in po potrebi vsako naslednje leto po tem, Evropskemu parlamentu in Svetu posredovati poročilo o uporabi finančne pomoči in nadaljevanju izjemnih okoliščin, ki upravičujejo sprejetje in uporabo te uredbe.

2.2 Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1 *Utemeljitev načinov izvrševanja proračuna, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Predlagana uredba določa pravila skrbnega in varnega poslovanja za upravljanje tveganj, povezanih s posojilnim portfeljem (členi 12, 13 in 14).

2.2.2 *Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje*

2.2.3 *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje med stroški kontrol in vrednostjo z njimi povezanih upravljanih sredstev) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

2.3 Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Predlagana uredba določa pravila za kontrolo in revizije (člen 14). Komisija bo zagotovila, da bodo v sporazumu, sklenjenem z državo članico upravičenko za namene izvajanja finančne pomoči Unije v okviru instrumenta SAFE, vključene potrebne določbe o kontroli in revizijah. Uporabljajo se pravila iz člena 220 finančne uredbe.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1 Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif. ¹⁴	držav Efte ¹⁵	držav kandidatk in potencialni h kandidatk ¹⁶	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
	[XX YY YY YY]	dif./nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	dif./nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	dif./nedif.	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

3.2 Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1 Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

- ☒ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- ☐ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

¹⁴ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

¹⁵ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

¹⁶ Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2.1.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	5	Varnost in obramba
--	----------	---------------------------

GD DEFIS			Leto	Leto	Leto	Leto	VFO 2021–2027 SKUPAJ
			2024	2025	2026	2027	
Odobritve za poslovanje SKUPAJ	obveznosti	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	plačila	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve iz RAZDELKA 5 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	Obveznosti	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	plačila	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

			Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	VFO 2021– 2027 SKUPAJ
• Odobritve za poslovanje SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)	obveznosti	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	plačila	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Odobritve upravne narave, ki se financirajo iz sredstev določenih programov, SKUPAJ (vsi razdelki za poslovanje)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 6 večletnega finančnega okvira SKUPAJ (referenčni znesek)	obveznosti	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	plačila	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Razdelek večletnega finančnega okvira		7	„Upravni odhodki“ ¹⁷				
GD DEFIS			Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	VFO 2021– 2027 SKUPAJ
• Človeški viri			0,000	4,512	6,768	6,768	18,048
• Drugi upravni odhodki			0,000	0,046	0,100	0,100	0,246
GD DEFIS SKUPAJ		Odobritve	0,000	4,558	6,868	6,868	18,294

GD BUDG			Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	VFO 2021– 2027 SKUPAJ
• Človeški viri			0,000	0,376	0,376	0,376	1,128
• Drugi upravni odhodki			0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GD BUDG SKUPAJ		Odobritve	0,000	0,376	0,376	0,376	1,128
Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ			0,000	4,934	7,244	7,244	19,422
			(obveznosti skupaj = plačila skupaj)				

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	VFO 2021– 2027 SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 7	obveznosti	0,000	4,934	7,244	7,244	19,422
večletnega finančnega okvira SKUPAJ	plačila	0,000	4,934	7,244	7,244	19,422

¹⁷

Potrebne odobritve je treba določiti na podlagi zneskov letnih povprečnih stroškov na voljo na ustrezni spletni strani BUDGpedie.

3.2.2 Ocenjene realizacije, financirane iz odobritev za poslovanje (se ne izpolnjuje za decentralizirane agencije)

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije ↓			Leto 2024		Leto 2025		Leto 2026		Leto 2027		Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. oddelek 1.6)						SKUPAJ	
	REALIZACIJE																	
	vrsta ¹⁸	povpr ečni stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	strošk i	število	stroški	število	stroški	število realiza cij skupaj	stroški realizacij skupaj
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ¹⁹ ...																		
– realizacija																		
– realizacija																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 1																		
SPECIFIČNI CILJ št. 2 ...																		
– realizacija																		
Seštevek za specifični cilj št. 2																		
SKUPAJ																		

¹⁸ Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

¹⁹ Kakor je opisan v oddelku 1.3.2 Specifični cilji.

3.2.3 Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve upravne narave.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebne odobritve upravne narave, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

3.2.3.1 Odobritve iz izglasovanega proračuna

IZGLASOVANE ODOBRITEVE	Leto	Leto	Leto	Leto	2021–2027 SKUPAJ
	2024	2025	2026	2027	
RAZDELEK 7					
Človeški viri	0,000	4,888	7,144	7,144	19,176
Drugi upravni odhodki	0,000	0,046	0,100	0,100	0,246
Seštevek za RAZDELEK 7	0,000	4,934	7,244	7,244	19,422
Odobritve zunaj RAZDELKA 7					
Človeški viri	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Drugi odhodki upravne narave	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SKUPAJ	0,000	4,934	7,244	7,244	19,422

3.2.3.2 Odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov

ZUNANJI NAMENSKI PREJEMKI	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	2021–2027 SKUPAJ
RAZDELEK 7					
Človeški viri	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Drugi upravni odhodki	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za RAZDELEK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve zunaj RAZDELKA 7					
Človeški viri	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Drugi odhodki upravne narave	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SKUPAJ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.3.3 Odobritve skupaj

IZGLASOVANE ODOBRITEVE + ZUNANJI NAMENSKI PREJEMKI SKUPAJ	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	2021–2027 SKUPAJ
RAZDELEK 7					
Človeški viri	0,000	4,888	7,144	7,144	19,176
Drugi upravni odhodki	0,000	0,046	0,100	0,100	0,246
Seštevek za RAZDELEK 7	0,000	4,934	7,244	7,244	19,422
Odobritve zunaj RAZDELKA 7					
Človeški viri	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Drugi odhodki upravne narave	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SKUPAJ	0,000	4,934	7,244	7,244	19,422

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge odhodke upravne narave se krijejo z odobritvami generalnega direktorata, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj generalnega direktorata, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu generalnemu direktoratu dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

3.2.4 Ocenjene potrebe po človeških virih

- ☐ Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- ☒ Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju.

3.2.4.1 Financirano iz izglasovanega proračuna

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa²⁰

IZGLASOVANE ODOBRITEVE		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Leto 2028– 2030
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)						
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)		0	26	38	38	38
20 01 02 03 (delegacije EU)		0	0	0	0	0
01 01 01 01 (posredne raziskave)		0	0	0	0	0
01 01 01 11 (neposredne raziskave)		0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite)		0	0	0	0	0
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa)						
20 02 01 (PU in NNS iz splošnih sredstev)		0	0	0	0	0
20 02 03 (PU, LU, NNS in MSD na delegacijah EU)		0	0	0	0	0
Vrstica za upravno podporo [XX 01 YY YY]	– na sedežu	0	0	0	0	0
	– na delegacijah EU	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (PU in NNS za posredne raziskave)		0	0	0	0	0
01 01 01 12 (PU in NNS za neposredne raziskave)		0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – iz razdelka 7		0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – zunaj razdelka 7		0	0	0	0	0
SKUPAJ		0	26	38	38	38

²⁰

Pod tabelo navedite, koliko ekvivalentov polnega delovnega časa od navedenih je že dodeljenih za upravljanje ukrepa in/ali jih je mogoče prerazporediti znotraj vašega generalnega direktorata ter kakšne so vaše neto potrebe.

Zgoraj navedeno število EPDČ izraža potrebne dodatne vire za upravljanje dejavnosti v GD DEFIS in GD BUDG.

3.2.4.2 Financirano iz zunanjih namenskih prejemkov

ZUNANJI NAMENSKI PREJEMKI		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Leto 2028– 2030
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)						
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)		0	0	0	0	0
20 01 02 03 (delegacije EU)		0	0	0	0	0
01 01 01 01 (posredne raziskave)		0	0	0	0	0
01 01 01 11 (neposredne raziskave)		0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite)		0	0	0	0	0
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa)						
20 02 01 (PU in NNS iz splošnih sredstev)		0	0	0	0	0
20 02 03 (PU, LU, NNS in MSD na delegacijah EU)		0	0	0	0	0
Vrstica za upravno podporo [XX 01 YY YY]	– na sedežu	0	0	0	0	0
	– na delegacijah EU	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (PU in NNS za posredne raziskave)		0	0	0	0	0
01 01 01 12 (PU in NNS za neposredne raziskave)		0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – iz razdelka 7		0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – zunaj razdelka 7		0	0	0	0	0
SKUPAJ		0	0	0	0	0

3.2.4.3 Potrebe po človeških virih skupaj

IZGLASOVANE ODOBRITVE + ZUNANJI NAMENSKI PREJEMKI SKUPAJ		Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Leto 2028– 2030
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)						
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)		0	26	38	38	38
20 01 02 03 (delegacije EU)		0	0	0	0	0
01 01 01 01 (posredne raziskave)		0	0	0	0	0
01 01 01 11 (neposredne raziskave)		0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite)		0	0	0	0	0
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa)						
20 02 01 (PU in NNS iz splošnih sredstev)		0	0	0	0	0
20 02 03 (PU, LU, NNS in MSD na delegacijah EU)		0	0	0	0	0
Vrstica za upravno podporo [XX 01 YY YY]	– na sedežu	0	0	0	0	0
	– na delegacijah EU	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (PU in NNS za posredne raziskave)		0	0	0	0	0
01 01 01 12 (PU in NNS za neposredne raziskave)		0	0	0	0	0
Druge proračunske vrstice (navedite) – iz razdelka 7		0	0	0	0	0

Druge proračunske vrstice (navedite) – zunaj razdelka 7	0	0	0	0	0
SKUPAJ	0	26	38	38	38

Osebj, potrebno za izvajanje predloga (v ekvivalentu polnega delovnega časa):

	Obstoječe osebe na voljo v službah Komisije	Izredno dodatno osebj*		
		financirano iz razdelka 7 ali odobritev za raziskave	financirano iz vrstice BA	financirano s pristojbinami
Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom	38		se ne uporablja	
Zunanji sodelavci (PU, NNS, AU)				

Opis nalog, ki jih opravljajo:

Uradniki in začasni uslužbenci	Za upravljanje sredstev za posojila v višini 150 milijard EUR je potrebno dodatno osebj. Osebj, namenjeno upravljanju Evropskega obrambnega sklada (EDF), ASAP in EDIRPA, že sedaj ne zadostuje za upravljanje programov EDF, ASAP, oz. EDIRPA. V nadaljevanju: povzetek nalog Leta 2025: splošna administrativna, finančna in tehnična podpora, usklajevanje in izvajanje, oblikovanje pravnega okvira, faza 1 – priprava razpisa za zbiranje „predlogov“, ocena „predlogov“ in priprava sklepov Sveta o oceni učinka (vključno z oceno + „dialogom“ z zadevnimi državami članicami o predlaganih ukrepih), faza 2 – priprava sporazumov o posojilih. V letih 2026 in 2027: splošna podpora, usklajevanje in izvajanje, oblikovanje pravnega okvira, faza 1 – priprava razpisa za zbiranje „predlogov“, ocena „predlogov“ in priprava sklepa Sveta o oceni učinka (vključno z oceno + „dialogom“ z zadevnimi državami članicami o predlaganih ukrepih), faza 2 – priprava sporazumov o posojilih, faza 3 – spremljanje, nadzor, plačila in poročanje.
Zunanji sodelavci	

3.2.5 Pregled ocenjenih posledic za naložbe, povezane z digitalnimi tehnologijami

Obvezno: v spodnjo tabelo je treba vstaviti najboljšo oceno z digitalnimi tehnologijami povezanih naložb, ki so vključene v predlog/pobudo.

Izjemoma, kadar je to potrebno za izvajanje predloga/pobude, je treba odobritve iz razdelka 7 vnesti v za to določeno vrstico.

Odobritve iz razdelkov 1–6 je treba prikazati kot „Odhodke za IT za operativne programe (v okviru politik)“. Ti odhodki se nanašajo na operativni proračun, ki se uporabi za ponovno uporabo / nakup / razvoj platform/orodij IT, ki so neposredno povezani z izvajanjem pobude in naložbami, povezanimi z njimi (npr. licence,

študije, shranjevanje podatkov itd.). Informacije v tej tabeli morajo biti usklajene s podatki, predstavljenimi v oddelku 4 „Digitalne razsežnosti“.

Odobritve za digitalno in IT področje SKUPAJ	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	VFO 2021– 2027 SKUPAJ
RAZDELEK 7					
Odhodki za IT (na ravni organizacije)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za RAZDELEK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Odobritve zunaj RAZDELKA 7					
Odhodki za IT za operativne programe (v okviru politik)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SKUPAJ					
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6 Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

- ☒ se lahko v celoti financira s prerazporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira

Uredba ne vpliva na operativni proračun.

- ☐ zahteva uporabo nedodeljene razlike do zgornje meje v zadevnem razdelku večletnega finančnega okvira in/ali uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v uredbi o večletnem finančnem okviru
- ☐ zahteva spremembo večletnega finančnega okvira

3.2.7 Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ☒ ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb
- ☐ je načrtovano sofinanciranje tretjih oseb, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027	Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo					
Sofinancirane odobritve SKUPAJ					

3.3 Ocenjene posledice za prihodke

- ☒ Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- ☐ Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - ☐ za lastna sredstva
 - ☐ za druge prihodke

– ☐ Navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

4. DIGITALNE RAZSEŽNOSTI

4.1 Zahteve digitalnega pomena

Ni relevantno

4.2 Podatki

Ni relevantno

4.3 Digitalne rešitve

Ni relevantno

4.4 Ocena interoperabilnosti

Ni relevantno

4.5 Ukrepi v podporo digitalnemu izvajanju

Ni relevantno.